**Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.**

**№ 4. WILNO, 1 KWIETNIA 1932 R. ROK III.**

# WILEŃSKI PRZEGLĄD PRAWNICZY

**MIESIĘCZNIK**

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: Wilno, ul. Mała Pohulanka 14 m. 2.
Konto czekowe P. K. O. № 81.610.
Prenumerata roczna 10 zł., półroczna 5 zł., kwartalna 3 zł.
Cena numeru pojedyńczego 1 zł.

ALEKSANDER ACHMATOWICZ.

## Zastaw towarów w Domach Bankowych na Kresach Wschodnich.

Zadaniem artykułu niniejszego jest przedewszystkiem ustalenie ustawodawstwa, normującego jedną z wielu czynności Domów Bankowych, operujących na Kresach Wschodnich, a mianowicie, czynność udzielania pożyczek pod zastaw *towarów*.

Zdawałoby się, iż rozstrzyganie takiego zadania jest zbędne wobec wydania w dniu 17 marca 1928 roku rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o prawie bankowem, (Dz. Ust. Nr. 34, poz. 321), sam tytuł którego („Prawo Bankowe") wskazuje na to, że w niem się znajdują zasady i przepisy, niezbędne dla rozstrzygnięcia wszystkich powstających w życiu i sądach zagadnień, dotyczących stosunków prawnych między Domami Bankowemi a osobami, zaciągającemi w tych domach pożyczki gotówkowe pod zastaw towarów.

Po zaznajomieniu się jednak i przestudjowaniu ustawy bankowej dochodzi się, niestety, do wniosku, iż w kwestjach najważniejszych, powstających przy rozstrzyganiu sporów sądowych na tle rzeczonego stosunku, w ustawie tej są poważne i dotkliwe luki, zaś wypełnienie tych luk napotyka na poważne trudności.

Wynika to z tego, iż prawo bankowe z roku 1928 zwróciło swoją uwagę przeważnie na takie momenty, które dla operacyj bankowych w poruszonym przedmiocie, a zwłaszcza, dla rozstrzygnięcia wynikających sporów sądowych wielkiego znaczenia nie mają (rodzaje i powstanie domów bankowych, nadzór nad niemi, koncesje, kaucje i t. p.), a ominęło najistotniejsze momenty, regulujące stosunki prawne pomiędzy Domami Bankowemi, jako zastawnikami, a dłużnikami tych Domów, jako zastawcami, oraz pomiędzy tymi ostatnimi a ich wierzycielami, czyli takiemi osobami trzeciemi, które z powodu

zaistnienia stosunku prawnego między zastawnikiem a zastawcą mogą ponieść niepowetowane straty, i których ustawodawstwo wszystkich krajów zawsze brało pod swoją opiekę, ustalając w tym celu szczególne przepisy prawne, zapobiegające możliwym nadużyciom na szkodę osób trzecich i zmnieszające konieczność wytaczania akcyj pauljańskich (art. 1528 i 1529 cz. I t. X Zb. Pr.).

W dodatku prawo bankowe z roku 1928 skasowało przepisy prawne, dotyczące Domów Bankowych, które obowiązywały na Kresach Wschodnich, i w których dokładnie były podane zasady powstania oraz formy umowy zastawniczej (art. 122 cz. 2 p. 2 skasował art. 1-36, 50, 57, 78-80 T. XI cz. II Rozdz. X), z chwilą zaś skasowania tych przepisów powstała bardzo poważna luka, gdyż odtąd niewiadomo, jaka forma winna być nadana umowie pożyczki, zabezpieczonej zastawem towarów a mającej obowiązywać osoby trzecie, w umowie nieuczęstniczące.

Nie trzeba zapominać, iż umowa zastawu należy do liczby umów, nieposiadających samodzielnego bytu, w samej bowiem swej istocie zawiera, wyraźne *cechy akcesoryjności* i służy wyłącznie dla zabezpieczenia innej głównej i już samoistnej umowy *pożyczki,* a przeto powstaje oraz istnieje o tyle tylko, o ile egzystuje umowa główna (pożyczka). Z chwilą więc, gdy umowa pożyczki przestaje istnieć, umowa o zastawie jednocześnie i automatycznie wygasa. Podkreślenie tego swoistego charakteru, cechującego również wszystkie umowy o charakterze gwarancyjnym (kara wadjalna, poręczenie), jest wskazanem dlatego, aby uwypuklić konieczność nadania umowie zastawniczej, takiej formy, którąby harmonizowała z formą umowy pożyczki. A ponieważ podstawowem wymaganiem wszystkich rodzajów umów pożyczkowych jest pisemność ich formy, umowa zastawnicza musi mieć również takąż pisemną formę, chociażby została zawarta później niż umowa pożyczki, co w życiu nie jest wykluczonem.

Drugą cechą umowy zastawniczej jest to, że posiada ona charakter *dwoisty,* musi bowiem wiązać zarówno zastawcę—dłużnika, jak i wierzycieli jego. Wynika to bezpośrednio z przysługującego zastawnikowi przywileju pierwszeństwa przed innymi wierzycielami. W myśl jednak ogólnie przyjętych zasad prawa cywilnego, rzeczona umowa wiąże osoby trzecie, a nawet i samego zastawcę tylko w tych wypadkach, gdy zawarta jest z zachowaniem przepisów prawnych, przewidzianych w ustawie. Wśród tych przepisów dominującą rolę odgrywają — *pisemna forma i pewna data tych umów* (art. 1667—1674 T. X. cz. I Zb. Pr. 2074 Kod. Nap. 1370 Kod. Austr., 1880—1881 Kod. Włos. i inne). Pewność daty osiąga się przez sporządzenie umowy w formie aktu notarjalnego lub prywatnego, lecz *oblatowanego* na podstawie art. 1673 i 1674 oraz dodatku do

art. 1673 cz. I t. X i p. 2 art. 128 ust. not. — na Kresach Wschodnich, a na terenie b. Kongresówki *zarejestrowanego*, o czem opiewa art. 2074 Kod. Nap., nie podając jednak trybu i sposobu tego zarejestrowania.

Niezbędność nadania tym aktom cech wiarogodności celem zapobieżenia zawieraniu ich ex post na szkodę osób trzecich uznawana była już w dalekiej przeszłości wszystkich krajów (we Francji — ordonansy z roku 1599, 1629 i 1667 odnośnie do zastawu zwykłego i z roku 1673 *odnośnie do zastawu handlowego)*. We Francji, kraju ojczystym Kodeksu Napoleona, zarejestrowanie takie nie stwarzało żadnych trudności, wobec istnienia tam odpowiednich instytucyj państwowych (sądy handlowe, merostwa i t. p.), natomiast w Kongresówce nie stworzono instytucyj rejestracyjnych, dokonywanie zaś oblaty przez notarjuszy jest niemożliwe, ponieważ art. 240 ust. not. nie nadaje notarjuszom prawa oblatowania aktów prywatnych i przeto jedynem wyjściem i przytem znacznie kosztowniejszem było zawieranie umów zastawniczych w formie aktu notarjalnego. Dla usunięcia tych trudności polska ustawa bankowa z roku 1928 zarejestrowanie prywatnego aktu zastawu utożsamiła z zapisaniem zastawu ruchomego w księdze sznurowej prywatnych banków kredytu krótkoterminowego i ustaliła w części 2-ej art. 46 ust. bank. zasadę, że zapis ten nadaje bankowi przywilej, przewidziany w art. 2073 Kod. Nap. na obszarze mocy obowiązującej tego kodeksu.

Życie i dalszy rozwój operacyj zastawniczych wskażą, czy nietrafniej byłoby dla osiągnięcia *wiarogodności daty* powstania umowy zastawniczej tylko zmienić odpowiednio treść art. 240 ust. not. przez dodanie do niego p. 6, nadającego notarjuszom prawo zaświadczania autentyczności podpisów na aktach prywatnych, istniejącego na Kresach Wschodnich (p. 2 art. 128 ust. not.), zwłaszcza, że czynność taka bardziej odpowiada zadaniom notarjuszy, niż Domów Bankowych. Za takiem posunięciem prawnem przemawia i ta okoliczność, że procedura ustalania wiarogodności daty zaistnienia aktu zastawu znajdowałaby się w ręku czynnika do tego powołanego i bezstronnego, a nie byłaby w ręku samego zastawnika, czyli osoby zaiteresowanej i niewykluczonem jest, że pozostającej w zmowie z zastawcą, tembardziej, że powierzenie rejestracji tych aktów samemu zastawnikowi stoi w jawnej sprzeczności z przepisami prawnemi, przewidzianemi w art. 1328 i 1331 Kod. Cyw. oraz 477 U. P. C. Do tego dodać należy, że miejscem bardziej właściwem dla adnotacji wiarogodnej daty jest sam akt zastawu, nie zaś księga bankowa, co jaskrawiej zrozumiałem się staje w tych wypadkach, w których umowa zastawnicza następuje później niż umowa pożyczki. W tym ostatnim wypadku może zdarzyć się taka sytuacja, że zarejestrowanie aktu zastawu, w trybie cz. 1 art. 46 ust. bank., na terenie Kongresówki nada

zastawowi ruchomemu wiarogodność daty jego zaistnienia, wówczas gdy akt pożyczki, zabezpieczonej następnie zastawem, będzie pozbawiony daty pewnej; spowoduje to nieważność aktu głównego (pożyczki) dla osób 3-ch, co w następstwie przekreśli ważność dla nich i aktu akcesoryjnego (zastawu).

Część 2-ga art. 46 ust. bank. na Kresach Wschodnich nie obowiązuje. Nie ulega wątpliwości, iż twórca ustawy bankowej uczynił to dla tej prostej przyczyny, iż na tym terenie b. zaboru rosyjskiego zarejestrowanie aktu zastawu, spisanego w formie prywatnej, nie napotyka na żadną trudność wobec punktu 2-go art. 128 ust. not. Oprócz tego mniemać należy, że ustawodawca miał tu na względzie odrębność traktowania mocy dowodowej ksiąg handlowych przez cz. 2-gą t. XI Zb. Pr., którym to księgom ustawa postępowania handlowego rosyjska (art. 234 i 235 cz. 2-ej T. XI wyd. z 1903 r.) nadaje znacznie mniejsze zaufanie w porównaniu z kodeksem handlowym, obowiązującym na terenie b. Kongresówki. W myśl tych artykułów księgi handlowe mają moc dowodową między osobami handlującemi tylko wtedy, gdy dokonane w księdze jednego z nich zapisy zgodne są z zapisami w księgach drugiego handlującego, z czego wynika, że ustawa handlowa rosyjska zaufanie do ksiąg handlowych opiera nie na samej księdze, a na *zgodności* zapisów w księgach obu procesujących się kupców, w stosunku zaś do osób niehandlujących rzeczone księgi posiadają jeszcze mniejszą wagę; uważane są tylko za połowę dowodu, przytem stwierdzenie faktu pożyczki zapomocą tego rodzaju dowodu jest niedopuszczalne.

Z przytoczonych przyczyn, a w szczególności z powodu nieobowiązywania na Kresach Wschodnich części 2-ej art. 46 ust. bank., wynika, że księga sznurowa, o której jest mowa w części 1-ej tegoż artykułu ma takież, zwykłe znaczenie o charakterze subsydjarnym, jak inne księgi handlowe, wekslowa, towarowa, warrantowa i in. w byłym zaborze rosyjskim, że krótkie informacje, z treści bankowych dokumentów wyjęte, wpisują się do tej księgi dla celów ewidencyjnych, statystycznych, fiskalnych, nadzoru i t. d.

Kontynuując analizę wynikających z istoty umowy zastawniczej charakterystycznych cech, wypada podkreślić, że umowa ta należy do liczby umów *realnych*, dla zaistnienia których niezbędnem jest przejście i dzierżenie przez zastawnika przedmiotu zastawu (jus in re—art. 1671 i 1676 cz. I t. X).

Warunek dzierżenia rzeczy zastawionych przez zastawnika w stosunkach handlowych oraz bankowych okazał się zbyt uciążliwym odnośnie do przechowywania towarów, ponieważ banki, udzielające pożyczki pod zastaw towarów, zmuszone byłyby utrzymywać swoje własne składy towarowe. Banki państwowe, operacje których sięgają ogromnych sum, mają możność budowania lub wydzierżawiania na stałe odpowiednich

składów towarowych, banki zaś prywatne w większości wypadków wykonać tego nie są w stanie. Wobec tego potrzeby rozszerzenia kredytu pod zastaw towarów spowodowały powstanie specjalnych składów towarowych, zadaniem których jest przechowywanie towarów. Ustawa handlowa rosyjska szczegółowo traktowała zadania i czynności składów towarowych i między innemi ustaliła zasadę, że instytucje kredytowe, upoważnione do udzielania pożyczek z zastawem towarów, uprawnione są do udzielania pożyczek i pod zastaw dokumentów, wydawanych właścicielom towarów przez składy towarowe (art. 786 ust. handl. z 1903 r. t. XI cz. 2).

Przepisy ustawy handlowej rosyjskiej o składach towarowych częściowo, od art. 776 do art. 819, zostały zastąpione rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dn. 28 grudnia 1924 r. „O prawie o domach składowych". Na złożone towary dom składowy wydaje składającemu wycięty z księgi jukstowej *dowód*, składający się z 2-ch części — 1) *rewersu*, czyli składowego dowodu posiadania i 2) *warrantu*, czyli składowego dowodu zastawniczego. Obie części tego dowodu można cedować przez indos łącznie lub oddzielnie na zasadach art. 11, 12, 13, 15, 16 i 19 prawa wekslowego z r. 1924. Rewers i warrant muszą opiewać na zlecenie, wzajemnie się na siebie powoływać i między innemi zawierać: rewers — *firmę* domu składowego, *datę* przyjęcia towaru na skład, datę wystawienia i *podpis zarządu*, imię i nazwisko oraz adres składającego, dokładne *oznaczenie ilości*, rodzaju i szczególnych znamion towarów (art. 29 — 30). Pierwszy indos na warrancie musi zawierać: 1) imię i nazwisko oraz adres indosatarjusza; 2) oznaczenie *kwoty pieniężnej*, dla której zabezpieczenia ustanawia się prawo zastawu oraz 3) termin płatności tej wierzytelności. Dane te umieszczają się na rewersie, a dosłowną treść indosu wpisuje się do księgi jukstowej. Zarząd domu składowego powinien *poświadczyć* zarówno na rewersie, jak i na warrancie dokonanie tego wpisu z podaniem *daty* (art. 31). Zaniedbanie którejkolwiek z formalności (art. 31) pociąga za sobą nieważność indosu. Prawnego posiadacza rewersu uważa się za właściciela towaru, a posiadaczowi indosowanego na niego warrantu przysługuje prawo zastawu na złożonym towarze. Prawo zastawu posiadacza warrantu w razie niewykupienia w terminie warrantu realizuje się przez publiczną sprzedaż towaru w drodze licytacji (art. 42 i 43) w trybie, przewidzianym w art. 56, który to artykuł jest prawie dosłownie przytoczony w art. 116 ustawy bankowej z roku 1928.

Z tych przepisów wynika, iż zasada dzierżenia towaru przez zastawnika na tle stosunków, opartych na prawie składowem, doznała pewnego zmodyfikowania, lecz zasadniczo nie jest naruszona, towary bowiem zastawione w tych wypadkach nie pozostają w ręku zastawcy a u osoby 3-iej, odpowiedzialnej

za ich całość (art. 54), chociaż i nie są w posiadaniu faktycznem zastawnika. Forma umowy zastawniczej nie doznała gruntownych zmian, jest ona bowiem pisemną, z gwarancją wiarogodności i w istocie swej nieodbiegającą od zasad ogólnych prawa cywilnego, bowiem właściciel towaru posiada dokument, podpisany przez dom składowy i zastawnika, a zastawnik — dokument, podpisany przez zastawcę.

(C. d. n.).

---

W. SZAWŁOWSKI.

## Czy ogłoszenie upadłości spółki firmowej pociąga za sobą upadłość osobistą spólników według przepisów prawnych, obowiązujących na Ziemiach Wschodnich.

Praktyka b. sądów rosyjskich w tej kwestji stała na stanowisku, że ogłoszenie upadłości spółki firmowej pociągało za sobą upadłość i spólników osobiście, czyli że w zasadzie podlegają spólnicy osadzeniu ich w areszcie dla dłużników upadłych w handlu z chwilą ogłoszenia spółki firmowej za upadłą.

Jednak stanowisko to dzisiejsza praktyka sądowa winna poddać rewizji.

Istotnie, spółki firmowe nie są tego rodzaju spółkami, gdzie dominującą rolę odgrywa kapitał, nie zaś osoby, t.j. nie są to spółki kapitału, lecz spółki osobowe. Są to sui generis osoby prawne. W spółkach, przedstawiających sobą typowe osoby prawne, jak np. spółki akcyjne, niema wątpliwości, że poszczególni spólnicy nie mogą być uznani za upadłych naskutek ogłoszenia przez sąd upadłości samej spółki. Ale w spółkach firmowych tak ciasno związani są ze sobą spólnicy i spółka, że czasem mogą powstawać nawet trudności w ustaleniu, gdzie się kończy sfera majątku spółki, a gdzie zaczyna się także sfera majątku osobistego każdego spólnika zosobna.

Taka bliskość połączenia tych dwu sfer jest zrozumiałą wobec specyficznego charakteru spółki firmowej oraz ze względu na wyraźne brzmienie odnośnych przepisów prawnych, obowiązujących tu na Ziemiach Wschodnich (art. 2134 t. X pr. cyw. i art. 68 t. XI pr. handl. ros.): niewypłacalność spółki firmowej pociąga za sobą solidarną odpowiedzialność spólników przed wierzycielami tej spółki.

Jednak b. senat rosyjski w swojem orzeczeniu z 1907 r. Nr. 48 stanął na stanowisku, że chociaż spólnicy firmowi są odpowiedzialni solidarnie za długi spółki, to jednak solidarność ta powstaje tylko pomiędzy spólnikami, lecz nie pomiędzy

spółką a spólnikami, to znaczy, że majątek spółki musi być uważany za odrębny od majątku spólników, i że z tytułem wykonawczym sądu przeciwko spółce nie można skierować egzekucji przeciwko spólnikom, a ponadto przeciwko spólnikom można tylko wtedy skierować egzekucję, kiedy został całkowicie zlikwidowany majątek spółki. Mówi też art. 407 pr. handl. ros. o ogłoszeniu upadłości dłużnika (należy rozumieć i spółki), gdy po skierowaniu egzekucji do majątku tego dłużnika okaże się, że nie wystarcza jego majątku na zaspokojenie jego długów.

Otóż, wobec powstającej konieczności rozróżniania majątku spółki firmowej i majątku osobistego każdego poszczególnego spólnika tej spółki nie można stanąć na tem stanowisku, że ogłoszenie upadłości spółki firmowej mechanicznie ma pociągnąć za sobą upadłość spólników tej spółki, ponieważ brak majątku spółki na zaspokojenie jej wierzycieli nie może już zadecydować o tem, że i poszczególni spólnicy nie posiadają wystarczającego na zaspokojenie wierzycieli spółki majątku. I dopiero skierowanie egzekucji do majątku poszczególnych spólników mogłoby ostatecznie zadecydować o wypłacalności lub niewypłacalności spólników. Inna rzecz, że już w toku rozpoznawania przez sąd kwestji upadłości spółki może się w zupełności wyklarować także niewypłacalność i poszczególnych spólników, wtedy więc nie może powstawać wątpliwość co do potrzeby zaaresztowania spólników w myśl. art. 410 pr. handl. ros. Lecz gdyby ta okoliczność co do posiadania przez poszczególnych spólników wystarczającego majątku w chwili rozpoznawania przez sąd sprawy upadłości spółki nie była dostatecznie wyświetlona, to byłoby przedwczesne zastosowywanie do spólników art. 410 pr. handl. ros. Wobec tego każdy poszczególny wypadek o ogłoszenie spółki firmowej za upadłą w handlu należałoby indywidualizować.

Nie zachodzi potrzeba takiego indywidualizowania np. w stosunku do spółek firmowych w myśl orzecznictwa sądu Rzeszy Niemieckiej, ponieważ tam z tytułu zobowiązania spółki firmowej można bezpośrednio wytaczać powództwo przeciwko spólnikowi względem jego majątku w spółce, jak też i osobistego. Jednak i tam uzyskanie wyroku sądowego przeciwko spółce nie daje prawa egzekwującemu do skierowania egzekucji na mocy tegoż tytułu do osobistego majątku spólnika bez uprzedniego uzyskania tytułu wykonawczego przeciwko niemu osobiście.

Możliwa rzecz, że w razie różniczkowania wypadków tych spotkalibyśmy się ze zjawiskiem nieco większej ochrony interesów dłużnika niż wierzyciela, ale jednocześnie ochrony żywotności spółek firmowych, które przecież są zdrową formą organizacji życia i współpracy ludzkiej, pożądanych właśnie z punktu widzenia interesów wierzycieli i nie dawałoby się

wtedy zauważyć tak znacznej ucieczki spółek firmowych do formy spółek z ograniczoną odpowiedzialnością.

Tak samo jak powstaje obecnie odmienna praktyka sądowa w stosunku do osób fizycznych czy też prawnych, które były ogłaszane za upadłe w handlu za zaległości podatkowe, tak i pod tym względem co do odpowiedzialności spólników firmowych należałoby rozgraniczać upadłość spółki i upadłość jej spólników.

W kwestji ogłaszania przez sąd upadłości handlowej tej lub innej firmy z tytułu niepłacenia podatków b. senat ros. (orzecz. z 1912 roku Nr. 944) stał na stanowisku, że firma, nieopłacająca należności podatkowych, może być z tego tytułu ogłoszona przez sąd za upadłą. Jednak możliwe było to wtedy, gdy obowiązki podatkowe mogły być ściśle obliczane przez każdego płatnika na wiele lat zgóry i wchodzić w rachubę jego przewidywań, natomiast zgoła odmienne warunki podatkowe są obecnie w Polsce i nie do pomyślenia byłoby dziś utrzymywanie w tym względzie praktyki b. sądów rosyjskich.

24/III. 32.

---

OLGIERD KRYCZYŃSKI.

# Nowelizacja K.P.K. i Przep. Wprow. K.P.K.

Od dnia 1 marca 1932 r. weszła w życie ustawa z dn. 21 stycznia 1932 r., zmieniająca niektóre przepisy postępowania karnego (D.U. z dn. 13. II. 32 r. Nr. 10 poz. 60).

Ustawa ta znowelizowała prawie w jednej dziesiątej części K. P. K. (na 652 art.—63 art.) i w jednej piątej części Przep. Wprow. K. P. K. (na 58 art.—12 art.).

Taka obszerna nowelizacja K.P.K. w niespełna trzy lata po wprowadzeniu go w życie wymagałaby obszernego uzasadnienia.

Niestety, uzasadnienie, które zostało dołączone do projektu Ustawy, przesłanego przez Ministra Sprawiedliwości do Sejmu w dn. 25. IX. 1931 r., jest niezwykle krótkie i nosi charakter ogólny, nie dotycząc wcale poszczególnych przepisów prawa.

Projekt ustawy uległ w Komisji Prawniczej Sejmu pewnym zmianom i uzupełnieniom i dlatego sprawozdanie tej Komisji z dn. 8. I. 1932 r. zawiera, poza ogólnem uzasadnieniem, wyjaśnienia do niektórych artykułów K. P. K. Uzasadnienie to, mające charakter motywów ustawodawczych, daje możność zorjentowania się, jeżeli nie w całokształcie dokonanych zmian, to przynajmniej co do niektórych artykułów K. P. K., któremi są: 31, 70, 74, 93, 110, 295, 330[1], 338, 339, 444, 477 i 623.

Nowelizacja K. P. K. została dokonana w dwóch kierunkach: zmiany dotychczasowych przepisów i ich uzupełnienia.

Dokonane zmiany mogą być podzielone na trzy grupy:

Do pierwszej grupy odnoszą się zmiany natury litylko redakcyjnej. Zapomocą tych zmian redakcyjnych zostały sprostowane przeoczenia i usunięte nieścisłości w wypadkach, niebudzących żadnych wątpliwości. Są to zmiany art. art. 88, 114, 221, 269 i 277 K.P.K.

Do drugiej grupy odnoszą się zmiany, usprawniające wymiar sprawiedliwości zgodnie ze wskazówkami praktyki sądowej i wyjaśnieniami Sądu Najwyższego. Są to zmiany art. 31, 70, 105, 160, 172, 218. 239, 247, 248, 273, 295, 297, 300, 330[1], 444, 450, 451, 477, 480, 492, 522, 559, 561, 614, 623, 643, 645[1] i 647 K. P. K.

W szczególności należy podkreślić następujące zmiany: 1) pokrzywdzony może zwrócić się do Sądu Apelacyjnego o zezwolenie na popieranie oskarżenia, jako oskarżyciel posiłkowy, litylko za pośrednictwem Prokuratora Sądu Okręgowego (art. 70), 2) dalszego przedłużenia aresztu w toku śledztwa udziela Sąd Okręgowy (art. 172), 3) termin uważa się za zachowany, jeżeli przed jego upływem pismo zostało przez osobę uwięzioną złożone w zarządzie więzienia (art. 218), 4) postanowienie co do zastosowania względem podejrzanego lub oskarżonego środków zabezpieczających, przewidzianych w art. 39 K. K., wydaje stosownie do właściwości Sąd Grodzki lub Sąd Okręgowy (art. 248 i 273) i 5) w sprawach z oskarżenia publicznego udział Prokuratora w rozprawie odwoławczej jest obowiązkowy (art. 480).

Ponadto na specjalną uwagę zasługują zmiany art. 295, 297, 444 i 477 K. P. K. łącznie z wprowadzeniem nowego art. 330[1]. Są to przepisy, które normują zakres i tryb zbierania dowodów w obu instancjach merytorycznych. Należy stwierdzić, iż aczkolwiek przepisy te zwęziły uprawnienia stron przez wprowadzenie dwutygodniowego terminu od daty doręczenia odpisu aktu oskarżenia dla złożenia wniosku o wezwanie innych osób oraz sprowadzenie innych dowodów, prócz wskazanych w wykazie, załączonym do aktu oskarżenia, — to jednak zachowały rękojmie procesowe stron w stopniu należytym dla prawidłowego wymiaru sprawiedliwości. Należy nadmienić, iż ministerjalny projekt ustawy zawierał pewne, niebezpieczne pod tym względem momenty, które zostały usunięte przez Sejm. Sejm przedewszystkiem przedłużył termin z 7 dni do 2 tygodni, (art. 295), a następnie zmodyfikował art. 330[1] w kierunku ograniczenia widzimisię Sądu przez zniesienie zasady dostateczności dowodów, dzięki której Sąd mógł uznać „za zbędne dalsze dowody na tę samą okoliczność“ i pojęcia okoliczności, „mającej szczególnie doniosłe znaczenie dla orzeczenia o winie“.

Do trzeciej grupy odnoszą się zmiany art. 50, 93, 109, 111, 192, 197, 203, 203[1], 226, 338, 345, 346, 446, 452, 474, 476 i 567 K. P. K.

Zmiany te dążą do uproszczenia postępowania, ekonomji pracy sędziowskiej i zmniejszenia kosztów dla Skarbu Państwa.

Do uproszczenia postępowania dążą zmiany art. 50, 111, 192, 197, 203, 203[1], 226 i 346.

Do ekonomji pracy sędziowskiej zmierzają: art. 93, 452 i 474.

Zarówno jedne, jak i drugie zmiany należy uznać za celowe.

Do zmniejszenia kosztów dla Skarbu Państwa zmierzają zmiany art. 109, 338, 345, 446 476 i 567.

Zmiany te są celowe, o ile mają na względzie możności budżetowe Skarbu, natomiast budzą zastrzeżenia ze względu na znaczne ograniczenie podstawowych zasad procesu karnego, któremi są ustność i bezpośredniość. Dotyczy to, zwłaszcza, zmian art. 338 i 476. Należy stwierdzić, iż Sejm usunął z ministerjalnego projektu ustawy zasadę niewzywania świadków, stawiennictwo których mogło być problematyczne; odczytywanie na rozprawie zeznań takich świadków przekreśliłoby całkowicie zasady ustności i bezpośredniości procesu. Jednak wprowadzony przez Sejm warunek odczytywania zeznań świadków, a mianowicie: „o ile świadkowi nie można było doręczyć wezwania" może budzić poważne zastrzeżenia z punktu widzenia powyższych zasad, gdy chodzi o zmianę miejsca zamieszkania przez świadka, przyczem nowe miejsce zamieszkania jest znane. Niewzywanie ponowne takiego świadka nie jest usprawiedliwione.

Uzupełnienia przepisów K.P.K. są wprowadzone w art. 74, 110, 154, 251, 252, 339, 465, 466, 555 i 575.

Za wyjątkiem art. 251 i 252, uzupełnienia innych artykułów wypełniły luki ustawowe. Dotyczą one wypadków następujących: 1) powództwa cywilnego w razie śmierci pokrzywdzonego (art. 74), 2) nieskładania przysięgi przez duchownych uznanych prawnie wyznań (art. 110), 3) zażalenia na postanowienia Sądu, wydane na zasadzie art. 154, 4) odczytywania zaświadczeń lekarskich i zawiadomień pokrzywdzonych o przestępstwie (art. 339), 5) założenia apelacji przez powoda cywilnego w wypadku założenia tejże przez oskarżonego (art. 465), 6) odroczenia ściągnięcia opłat i kosztów postępowania, należnych Skarbowi Państwa lub rozłożenia ich na raty (art. 575) i 7) pobierania opłat od oskarżonego, o ile przedsięwzięta przezeń czynność odnosi się wyłącznie do powództwa cywilnego (art. 555).

Co się tyczy art. 251, to przewidziane w tym artykule przypadki, gdy zachodzi potrzeba dokonania czynności, wykraczających poza normalne ramy dochodzenia, zostały już jeden raz rozszerzone przez Ministerstwo Sprawiedliwości,

obecnie zaś zostały rozszerzone jeszcze dalej w takim stopniu, iż nie pozostaje prawie czynności, które nie mogłyby być dokonane w trybie art. 251. W ten sposób wyjątki od zasady bezpośredniości, wyszczególnione w projekcie Komisji Kodyfikacyjnej, przekształciły się w ogólny przepis.

Jednocześnie i automatycznie rozszerzył się zakres czynności, dokonywanych przez Sędziego Śledczego lub Sąd Grodzki z urzędu. W ten sposób uległa ograniczeniu zasada skargowości, na której został zbudowany K. P. K. Jest to wyraźny zwrot K. P. K. do obowiązującej przedtem w zaborze rosyjskim U. P. K. bez zapożyczenia jednak od tej ustawy tych dobrych jej stron, które usprawiedliwiały, ze względu na trudności prawidłowego wymiaru sprawiedliwości, tkwiące w olbrzymich przestrzeniach i trudnościach komunikacyjnych, odstępstwa od zasad ustności i bezpośredniości w procesie. Te dobre strony stanowiły: 1) konieczność śledztwa we wszystkich sprawach z oskarżenia publicznego, należących do właściwości Sądu Okręgowego i 2) ścisłe rozgraniczenie kompetencji pomiędzy policją, prokuraturą i sędziami śledczymi.

Przechodząc do przepisów wprowadzających K. P. K., które również zostały znowelizowane, to główniejsze zmiany dotyczą art. 11 i 20, a uzupełnienia — art. 42.

Tryb ścigania z powodu zniewagi władzy państwowej, urzędnika państwowego lub osoby wojskowej podczas lub z powodu pełnienia przez nich obowiązków urzędowych bądź służbowych albo w związku z ich stanowiskiem został zmieniony w tym kierunku, iż w tych wypadkach, gdy jest konieczny wniosek pokrzywdzonego, brak takiego wniosku nie stanowi przeszkody, jeżeli zachodzi potrzeba ścigania przez wzgląd na interes publiczny. Prócz tego odstąpienie oskarżyciela publicznego nie zamyka pokrzywdzonemu drogi do popierania oskarżenia (art. 11).

Czynności sądowe, o których była mowa w art. 20 w dotychczasowej redakcji, zostały obecnie sprecyzowane przez wskazanie z jednej strony, że dotyczy to przesłuchiwania świadków bez przysięgi i powołanie się z drugiej strony, na wszystkie czynności, wskazane w art. 251 § 1 pod lit. a)—e) K. P. K. pod warunkiem, że sędziego niema na miejscu. O ile art. 20 wygrał pod względem jasności, to rozszerzenie uprawnień prokuratury, a eo ipso policji państwowej, w kierunku dokonywania czynności sądowych przekreśla podstawową zasadę procesu karnego, zasadę oddzielenia oskarżyciela od sędziego. Zwłaszcza jest to niebezpieczne, kiedy w charakterze takiego oskarżyciela występuje nie prokuratura, a policja.

Art. 42 został uzupełniony w tym kierunku, że na obszarze pasa granicznego organa Korpusu Ochrony Pogranicza mają aż do przybycia na miejsce policji państwowej prawa i obowiązki policji, przewidziane w K. P. K.

Wreszcie, zostały opracowane przez Sejmową Komisję Prawniczą wespół z przedstawicielami Rządu przepisy przejściowe, któreby w sposób wyraźny normowały kwestję stosowania nowych przepisów procesowych do spraw, wszczętych przed ich wejściem w życie, i których był brak w projekcie ustawy.

---

# Przegląd ustawodawstwa.

**Dz. U. Rz. P. Nr. 15 poz. 87.** *Ustawa z dn. 25 lutego 1932 r. o zmianie niektórych przepisów ustawy postępowania sądowego cywilnego i ustawy o przetargu przymusowym i zarządzie przymusowym.*

Część 2-ga tej ustawy od art. 2, dotycząca ustawy o przetargu, odnosi się tylko do terytorjum Sądów Apelacyjnych w Toruniu i Poznaniu oraz Sądu Okręgowego w Katowicach i wnosi uzupełnienia w obowiązującą na pomienionem terytorjum ustawę z 24 marca 1847 roku.

Art. 1 tej ustawy zawiera nowe brzmienie art. art. 975, 1063, 1064, 1070, 1071 i 1182 U. P. C.

Inowacje, wprowadzone przez tę ustawę, polegają na kategorycznem wzbronieniu sprzedaży, oddzielnie od nieruchomości ruchomości, wymienionych w 3 pierwszych punktach artykułu 974 U. P. C., stanowiących własność właściciela nieruchomości, poprzednia redakcja znowelizowanego artykułu zawierała również wzbronienie sprzedaży tych ruchomości, lecz jedynie w wypadkach, gdy sam majątek nie może być sprzedany, lub gdy taka sprzedaż wywoływała rozstrój gospodarstwa majątku.

Nowelizacja następnych art. U.P.C., zaczynając od art. 1063 polega na tem, by uniemożliwić przymusową sprzedaż majątku nieruchomego za zbyt niską cenę. Ustawa ta ma zastosowanie do wszystkich licytacyj, które odbędą się po wejściu jej w życie, bez względu na to, kiedy te licytacje zostały wyznaczone.

Nowelizacja ta została wywołana bezsprzecznie stanem wyjątkowym z powodu ogólnego kryzysu, winna też ona doczekać się obszernej analizy jak z punktu widzenia celowości, tak też i z punktu widzenia jurydycznego.

**Dz. U. Rz. P. Nr. 15 poz. 89.** *Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 25 lutego 1932 r. w sprawie przepisów dyscyplinarnych dla obrońców.*

Rozporządzenie to zostało wydane na podstawie znowelizowanego tekstu (Dz. U. Rz. P. z 1932 r. Nr. 10 poz. 60) art. 18 przepisów wprowadzających kodeks postępowania karnego, określającego ramowo odpowiedzialność dyscyplinarną obrońców i upoważniającego Ministra Sprawiedliwości do wydania szczegółowych przepisów w tym względzie.

Rozporządzenie niniejsze przewiduje w § 3 następujące kary dyscyplinarne: 1) upomnienie, 2) naganę, 3) zawieszenie w czynnościach do jednego roku i 4) skreślenie z listy obrońców. Obok kary nagany można orzec dodatkowo grzywnę do 5000 złotych, kara skreślenia z listy pociąga za sobą utratę na zawsze prawa do wykonywania zawodu obrońcy.

Powyższe kary orzeka w 1-ej instancji sąd dyscyplinarny okręgowy w składzie 3 sędziów okręgowych, w 2-ej instancji sąd dyscyplinarny okręgu apelacyjnego w składzie 3 sędziów apelacyjnych, za wykroczenia przeciwko obowiązkom obrońcy i uchybienia godności zawodu obrończego.

Rozporządzenie ustanawia rzecznikiem dyscyplinarnym w 1-ej instancji — prokuratora Sądu Okręgowego, w 2-ej — prokuratora Sądu Apelacyjnego, którzy mogą się zastąpić podprokuratorami lub wiceprokuratorami.

Odwołanie od sądu dyscyplinarnego 1-ej instancji służy obwinionemu, jeżeli sąd dyscyplinarny 1-ej instancji skazał go na kary, przewidziane w p.p. 3 i 4 § 3.

Rozporządzenie niniejsze w § 43 przewiduje wznowienie postępowania dyscyplinarnego na korzyść skazanego, o ile wyjdą na jaw nowe okoliczności lub dowody, które mogą uzasadnić uniewinnienie lub wymierzenie kary łagodniejszej, wznowienie takie może nastąpić nawet po śmierci skazanego na wniosek jego żony, krewnych w linji prostej oraz rzecznika dyscyplinarnego.

Pozatem rozporządzenie normuje procedurę w sądach dyscyplinarnych.

Rozporządzenie to ma moc na całym obszarze Rzeczypospolitej.

**Dz. U. Rz. P. Nr. 16 poz. 95.** *Ustawa z dn. 13 lutego 1932 r. o ujawnieniu hipotecznem zezwoleń na parcelację gruntów.*

Ustawa ta przewiduje ujawnienie w wykazie hipotecznym na wniosek okręgowego urzędu ziemskiego udzielonego zezwolenia na parcelację, wydanego w trybie ustawy o wykonaniu reformy rolnej. Ostrzeżenie to ma ten skutek, że wpisy, ujawnione po tem ostrzeżeniu, nie przechodzą na działki, nabyte w toku parcelacji, której ostrzeżenie dotyczy. Ustawa ta ma więcej znaczenia dla terytorjum poza Kresami Wschodniemi, na których działają od 1927 artykuły 139a, 139b, 139c i 139d ust. hip., przewidującej wpisanie takiego samego ostrzeżenia przez właściciela; urzędy ziemskie, wydając pozwolenie na parcelację zwykle wymagały od właściciela wpisania tego ostrzeżenia. Pozatem różnica między trybem, przewidzianym nową ustawą i nowelą do ustawy hipotecznej z 1927 r., polega na tem, że w tej noweli ostrzeżenie mogło być wpisane na przeciąg 1-go miesiąca lub lat 3-ch, o ile było na to zezwolenie urzędu ziemskiego, nowa zaś ustawa nie określa na jaki ter-

min ma być zapisane ostrzeżenie. Wreszcie, ustawa ta anuluje ustawę z 18/X 1920 r. (Dz. U. Nr. 87 poz. 636), która jednak na Wileńszczyznę nie została rozszerzona.

**Dz. U. Rz. P. № 17 poz. 110.** *Obwieszczenie Ministerstwa Skarbu z 27/I 1932 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o państwowym podatku przemysłowym.* Przy tem obwieszczeniu został podany jednolity tekst ustawy o państwowym podatku przemysłowym, z uwzględnieniem wszystkich zmian, wynikających z wyszczególnionych w obwieszczeniu ustaw, rozporządzeń Prezydenta Rrzeczypospolitej, obwieszczeń i rozporządzeń Ministra Skarbu.

**Dz. U. Rz. P. Nr. 18 poz. 111.** *Ustawa z 28/I 32 r. o opłatach od publicznych zabaw, rozrywek i widowisk na rzecz Polskiego Czerwonego Krzyża.* Ustawa ta ustala opłatę w wysokości 5 i 10 groszy od biletów wstępu na wymienione w niej publiczne widowiska, połączone z grą lub zakładami, podlegające lub mogące podlegać komunalnemu podatkowi. Niektóre rodzaje widowisk są zwolnione od tych opłat, co do niektórych Minister Spraw Wewnętrznych w pozozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych może w drodze rozporządzenia zwolnić od tej opłaty.

Ustawa przewiduje karę na przedsiębiorców, kierowców i funkcjonarjuszy imprez winnych niezastosowania się do przepisów tej ustawy, które to kary wymierza powiatowa administracja ogólna.

---

# Orzecznictwo cywilne.

*Okoliczność posiadania działek gruntu przez oddzielnych włościan państwowych przed 1863 roku i usunięcie z nich przez rząd rosyjski z powodu okazywania pomocy powstańcom nie uzasadnia windykacji tych działek na rzecz ich uprzednich posiadaczy, ponieważ nie stanowiły one ich własności.*

Nr. sprawy I. C. 908/31 r.

Sąd Najwyższy na jawnem posiedzenin Izby Pierwszej dn. 24 listopada / 9 grudnia 1931 r. w sprawie W. i S. B. przeciwko Skarbowi Państwa o zwrot działki ziemi, rozpoznawał skargę kasacyjną adwokata B. O. pełnomocnika W. i S. B., na wyrok Sądu Apelacyjnego w Wilnie z dnia 24 stycznia 1931 roku.

Po wysłuchaniu sprawozdania Sędziego-referenta, głosów rzecznika skarżącego W. B. i przedstawiciela Prokuratorji Generalnej oraz wniosków Prokuratora,

z w a ż y w s z y:

1) że jak wynika z ustaleń zaskarżonego wyroku, W. i S. B. wystąpili przeciwko Skarbowi Państwa o przyznanie im prawa własności działki ziemi, przestrzeni około 60 dz. w byłej

wsi Zubrowo, wchodzącej obecnie w skład leśnictwa rządowego bersztyńskiego na tej podstawie, iż dziad i stryj ich A. B., jako włościanin państwowy miał w swem posiadaniu powyższą działkę i za okazywaną w 1863 r. pomoc powstańcom został przez b. rząd rosyjski z tej działki usunięty z nadaniem mu innej ziemi w innej miejscowości;

2) że Sąd Apelacyjny zatwierdził wyrok Sądu Okręgowego, oddalający powództwo z założen a, iż na mocy ukazu z dnia 16 maja 1867 władze administracyjne przy uwłaszczeniu włościan państwowych nie były skrępowane faktem posiadania przez danego włościanina konkretnej działki, lecz mogły wyznaczyć działki w innych miejscowościach, i że pozatem A. B. nie posiadał działki na prawie własności, powodowie zaś, domagając się tego prawa, nie składają żadnych dowodów;

3) że w kasacji powodowie wnoszą o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego z powodu obrazy art. 1, 9 i 711 U. P. C. oraz art. 669 t. IX Zw. Pr. wydania 1857 r.;

4) że z ustaleń Sądu Apelacyjnego wynika, iż skarżący domagają się windykacji działki ziemi, stanowiącej obecnie własność Skarbu Państwa i będącej, zdaniem skarżących, w nieprawnem posiadaniu Skarbu;

5) że przedmiotem windykacji, jak widać z art. 691 t. X cz. 1 Zw. Pr., może być majątek, który stanowił własność windykującego, ten przeto winien udowodnić swe prawo własności do spornego majątku;

6) że w myśl art. 669 i 670 t. IX Zw. Pr. wydania 1857 r. działki gruntu, pozostające w posiadaniu oddzielnych włościan państwowych, nie stanowiły ich własności, lecz uważane były za majątek gromadzki, z którego gromada wydzielała je w posiadanie poszczególnych rodzin i dopiero ukaz z dnia 16 maja 1867 o urządzeniu rolnem włościan państwowych w 9 gubernjach zachodnich (pełn. Zb. Pr. C. Ros. 1867, poz. 44590) nadał na własność oddzielnych włościan grunty, które poprzednio posiadali, z zastrzeżeniem, iż do czasu otrzymania aktów nadawczych posiadają te grunty na poprzednich zasadach;

7) że w tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny zasadnie i bez obrazy powołanego art. 669 oraz art. 9 U.P.C. oddalił powództwo skarżących, nie mogą bowiem oni dochodzić prawa własności lub, jak przytacza skarga kasacyjna, przywrócenia tego prawa, wywodząc je od A. B., skoro on tego prawa nie posiadał;

8) że wreszcie zarzut, dotyczący wniosku Sądu Apelacyjnego, iż o wyrównanie doznanej krzywdy skarżący winni zwrócić się do władzy administracyjnej, jest bezprzedmiotowy, skarżący bowiem, jak wyżej było zaznaczone, odszkodowania nie żądali.

Z tych zasad Sąd Najwyższy skargę kasacyjną oddala.

*Obciążenia majątku, skonfiskowanego przez władze rosyjskie i sprzedanego na mocy instrukcji 1865 r., dokonane przez nabywcę przed odrodzeniem Państwa Polskiego, nie upadają naskutek następnego uznania tego majątku za własność pierwotnego właściciela.*

Nr. sprawy I. C. 1826/31 r.

Sąd Najwyższy na jawnem posiedzeniu Izby Pierwszej 24 listopada / 9 grudnia 1931 r. w sprawie L. B. przeciwko Z.S. o przyznanie prawa własności do majątku ziemskiego „Szostakowo", rozpoznał skargę kasacyjną adwokata S.B., pełnomocnika L.B. na wyrok Sądu Apelacyjnego w Wilnie z dnia 30 kwietnia 1931 roku.

Po wysłuchaniu sprawozdania Sędziego-referenta, głosów rzeczników stron oraz wniosków Prokuratora,

z w a ż y w s z y:

1) że Sąd Apelacyjny ustalił, iż skarżąca dochodzi prawa własności folwarku Szostakowo, należącego niegdyś do A. H., ciotecznego brata jej ojca M. B. i skonfiskowanego przez b. rząd rosyjski za udział H. w powstaniu 1863 r., że folwark Szostakowo, obszaru w dacie konfiskaty 728 dz., przeszedł do pozwanej w roku 1904 w drodze spadku po mężu jej S. S., który nabył ten folwark w 1883 r. za sumę 16.200 rb. od niejakiego J. Ż. i wreszcie, że w 1922 r. pozwana wywołała powyższy folwark, obszaru wówczas około 437 dz., do pierwiastkowej regulacji hipotecznej;

2) że Sąd Najwyższy, rozważając w trybie § 1 art. 40 U. S. P. pytanie prawne, czy obciążenia majątku, skonfiskowanego przez władze rosyjskie i sprzedanego na mocy instrukcji z dnia 23 lipca 1865 (Zb. Pr. Im. Ros. 1867 poz. 42328-a), dokonane przez nabywcę przed odrodzeniem Państwa Polskiego, upadają naskutek uznania w następstwie wyrokiem owego majątku za własność pierwotnego właściciela, któremu był skonfiskowany, rozstrygnął pytanie to przecząco, z założenia, iż osoby, które nabyły prawa rzeczowe od właścicieli majątków instrukcyjnych, powinny być poczytywane za osoby trzecie, które działając w zaufaniu do istniejących w chwili zawarcia czynności normalnych urządzeń prawnych, musiały uważać właścicieli instrukcyjnych za właścicieli istotnych, istotny bowiem właściciel, wobec istniejącego wówczas stanu prawnego, nie mógł się ujawnić, natomiast nabywca instrukcyjny, chociaż miał tytuł wadliwy, poczytywany był w powszechnem mniemaniu za właściciela istotnego (Zb. Orz. Izby I. S. N. Nr. 46/31);

3) że skoro pozwana wywodzi swe prawa od swego męża, który już był osobą trzecią względem pierwotnego właściciela spornego folwarku i nabył ten forwark, płacąc szacunek 16.200 rb., a przeto nie korzystał nawet z najważniejszej prerogatywy, którą w celu rusyfikacji kraju nadawała nabywcom instrukcja 1865 (art. 13), mianowicie zapłaty, niskiego szacun-

ku (art. 8) ratami bez odsetek w ciągu lat 20, prawa pozwanej, w myśl przytoczonych założeń, przyjętych przez Sąd Najwyższy, nie mogą być wzruszone wskutek tego tylko, iż tytuł pierwotnego nabywcy spornego folwarku był wadliwy;

4) że wobec tego Sąd Apelacyjny w ostatecznym wyniku zasadnie oddalił powództwo skarżącej, zarzuty zaś skargi kasacyjnej nie mogą być uwzględnione, zarzut obrazy art. 21 Ustawy Hip., aczkolwiek słuszny, wbrew bowiem mniemaniu Sądu, wobec uregulowania hipoteki folwarku Szostakowo dopiero przez skarżącą, jawność hipoteczna w myśl ustępu ostatniego powołanego artykułu zasłaniać jej nie może, upada, skoro nabycie spornego folwarku przez nieżyjącego męża pozwanej było ważne, upada również zarzut pominięcia przez Sąd Apelacyjny, iż według zasad tomu X cz. 1 Zw. Pr. prawny właściciel może dochodzić swych praw od każdego posiadacza majątku, o ile pierwotny tytuł nabycia był wadliwy, zasada bowiem powyższa, jak wynika z wyżej przytoczonych wywodów, nie może mieć zastosowania do przypadku, wreszcie wniosek Sądu Apelacyjnego, iż właściwie nie zostało należycie udowodnione, by folwark Szostakowo należał do liczby majątków instrukcyjnych, chociaż okoliczność ta mogła być niezbicie stwierdzona, o ileby Sąd nie odmówił udzielenia terminu na złożenie dodatkowych dowodów, nie miał wpływu na wynik sprawy, skoro pozwana jest osobą trzecią.

Z tych zasad Sąd Najwyższy skargę kasacyjną oddala.

---

*Jedynie zaleganie z opłatą czynszu, powstałe z winy dzierżawcy, może pozbawić go prawa korzystania z dobrodziejstw ustawy z 26 marca 1926 r.*

*Nabywcy nieruchomości należy się czynsz dzierżawny od chwili jej nabycia, o ile nie udowodni, że uzyskał prawo otrzymania czynszu za czas poprzedzający.*

Nr. sprawy I. C. 1350/31.

Sąd Najwyższy na posiedzeniu jawnem Izby Pierwszej dn. 31 grudnia 1931 r. w sprawie A.P. przeciwko A.P. o przyznanie prawa własności do nieruchomości, rozpoznawał skargę kasacyjną adwokata T. L., pełnomocnika A. P., na wyrok Sądu Apelacyjnego w Wilnie z dn. 7 marca 1931 r.

Po wysłuchaniu sprawozdania Sędziego-referenta, głosów rzeczników stron oraz wniosków Prokuratora,

z w a ż y w s z y:

1) że skarżąca wystąpiła przeciwko A. P. o uznanie umowy dzierżawy placu w m. Grodnie z dn. 14 stycznia 1904 r., zawartej na termin 12 lat, za rozwiązaną z winy pozwanego, o własność 1/3 części zabudowań i o eksmisję pozwanego z placu i zabudowań na tej zasadzie, iż pozwany, posiadając z tytułu umowy ten plac, stanowiący wraz z 2/3 częściami zabudowań własność skarżącej, nie płaci czynszu dzierżawnego,

wobec czego nie może korzystać z dobrodziejstw ustawy z dn. 26 marca 1926 r. (D. U. poz. 181 art. 3), i zgodnie z treścią umowy, ktorej rygory w myśl art. 4 powołanej ustawy zachowują moc, 1/3 część zabudowań, należąca do pozwanego, staje się własnością skarżącej;

2) że Sąd Apelacyjny powództwo oddalił po ustaleniu m. in., iż pozwany wpłacił przed wytoczeniem powództwa na poczet czynszu dzierżawnego do depozytu Sądu sumę nawet większą, niż się należała skarżącej, a do uiszczenia należności w sposób powyższy był uprawniony, gdyż skarżąca jeszcze na jesieni 1926 r., a więc przed terminem płatności, przewidzianym w art. 3 ustawy, odmówiła przyjęcia od pozwanego czynszu dzierżawnego;

3) że wobec powyższego ustalenia... Sąd Apelacyjny miał podstawę prawną do oddalenia powództwa, opartego na fakcie niepłacenia czynszu dzierżawnego, gdyż jedynie zaleganie z zapłatą czynszu, powstałe z winy dzierżawcy, może pozbawić go prawa korzystania z dobrodziejstw ustawy z dn. 26 marca 1926 r. (art. 4); w tym stanie rzeczy, wobec odmowy przyjęcia czynszu, sposób wpłacenia czynszu do depozytu Sądu, rzekomo według twierdzeń kasacji niewłaściwy, nie miał już znaczenia, zarzut więc skarżącej, iż pozwany powinien był uiścić czynsz do rąk skarżącej lub za pośrednictwem poczty, czyli w sposób, przewidziany w art. 3 ustawy, jest chybiony, nie zachodzi zatem obraza przepisu tego prawa;

4) że wniosek Sądu Apelacyjnego, iż skarżącej należy się czynsz dzierżawny od chwili nabycia placu, o ile poprzedni właściciel nie przelał na nią prawa pobrania czynszu za czas ubiegły, jest z prawem zgodny (por. art. 425 t. X. cz. 1 Zw. Pr.), przyczem obowiązek stwierdzenia, iż skarżąca uzyskała prawo otrzymania czynszu za czas, poprzedzający nabycie placu, obciążał skarżącą, a zatem powołana w kasacji okoliczność, iż pozwany zalegał z zapłatą czynszu wobec poprzedniego właściciela placu, byłaby bez znaczenia, jako niedotycząca skarżącej, upadają więc zarzuty obrazy art. 339, 366 U. P. C. oraz art. 387—392 t. X cz. 1 Zw. Pr.

Z tych zasad Sąd Najwyższy skargę kasacyjną oddala.

---

*Obowiązek złożenia z mocy rozporządzeń K. G. Z. W. z 16.X. i 30.XII. 1919 r. umów dla rejestracji w Zarządzie Dóbr Państwowych jest bezwzględny i powołanie się na art. 1689 t. X. cz. I Zb. Pr. nie usprawiedliwia zaniedbania tego obowiązku.*

Sygnatura akt. I. C. 872/31 r.

Sąd Najwyższy na jawnem posiedzeniu Izby Pierwszej z dn. 24 listopada 1931 r. w sprawie G. G. przeciwko Skarbowi Państwa o las, rozpoznawał skargę kasacyjną adwokata J. S., pełnomocnika G. G. i N. Z., na wyrok Sądu Apelacyjnego w Wilnie z dnia 10 stycznia 1931 roku.

Po wysłuchaniu sprawozdania Sędziego-referenta, głosów rzeczników stron i wniosków Prokuratora,

z w a ż y w s z y:

że oba Sądy merytoryczne oddaliły żądanie G. dopuszczenia go do wykonania umowy, zawartej w dniu19, stycznia 1912 roku z b. Włościańskim Bankiem Ziemskim a nadającej powodowi prawo wyrębu w okresie czasu do 1 kwietnia 1919 r. lasu na przestrzeni 1780 dz., powodując się przedewszystkiem tem, że wbrew rozporządzeniom Komisarza Generalnego Ziem Wschodnich z dnia 16 października i 30 grudnia 1919 r. (Dz. Urz. Z. C. Z. W. 1919 r. Nr. 22, poz. 227 i 1920 r. Nr. 2 poz. 19) powód nie złożył tej umowy dla rejejestracji do właściwego Zarządu Okręgowego Dóbr Państwowych;

że w skardze kasacyjnej powód powołuje się na analogję do przepisu art. 1689 t. X. Zw. Pr. cz. I, usprawiedliwiającego niestawiennictwo do aktu z powodu wypadków siły wyższej, oraz na okoliczności, iż w czasie biegu terminu, wyznaczonego dla rejestracji umów, toczyła się wojna polsko-sowiecka, skarżący zaś był więziony przez bolszewików, co, zdaniem skarżącego, zostało stwierdzone w toku procesu; zarzut ten jednak o tyle nie jest trafny, że brzmienie powołanych wyżej rozporządzeń jest bezwzględne i nie przewiduje żadnych wyjątków, przepis zaś art. 1689 t. X cz. 1 Zw. Pr., jako dotyczący stosunków prywatno-prawnych, nie może czynić wyłomu w tych rozporządzeniach, które są natury publiczno-prawnej (por. orz. S. N. w Zb. Orz. 1924 r. Nr. 80);

że wobec tego upadają również zarzuty skargi kasacyjnej, dotyczącej uzupełniających przesłanek zaskarżonego wyroku, a mianowicie, późnego wytoczenia powództwa, niezakończenia rozrachunków z Bankiem Włościańskim i niemożności uwzględnienia powództwa z uwagi na zmianę drzewostanu;

że zarzut skarżącego co do niemożliwości fizycznej wykonania w przypadku rozporządzenia Komisarza, które żądało złożenia umowy w oryginale, z uwagi, że oryginał został w Banku, skarżącemu zaś wydano jedynie odpis, jest bezprzedmiotowy, gdyż skarżący nie opiera swej obrony na tem, że złożył odpis umowy, który jednak przez Zarząd Okręgowy Dóbr Państwowych nie został uwzględniony;

że wreszcie bezpodstawnie zarzuca skarżący, iż do przypadku nie można stosować rozporządzenia Komisarza Generalnego, gdyż zgodnie z art. 9 ustawy z dn. 2 sierpnia 1926 r. o prawie, właściwem dla stosunków prywatnych międzynarodowych, należało stosować przepisy, obowiązujące w miejscu zamieszkania stron podczas zawarcia umowy, skarżący zaś wówczas był mieszkańcem Łotwy; nie chodzi tu bowiem o podanie tym lub owym przepisom prawa prywatnego uprawnień

i obowiązków stron, na umowie opartych, lecz o wymagania natury publiczno-prawnej, zawarte w powołanem powyżej rozporządzeniu.

Z tych zasad Sąd Najwyższy skargę kasacyjną oddala.

---

# KRONIKA.

**Walne zgromadzenie Izby Adwokackiej Okręgu Sądu Apelacyjnego w Wilnie** odbyło się w dniu 20 marca b. r.

Zgromadzenie zagaił Dziekan Rady Adwokackiej adw. Petrusewicz. Zebranie uczcili przez powstanie pamięć zmarłych w ciągu roku ubiegłego adw. Tobjasza Leinwanhändlera, adw. Kazimierza Klarnera i apl. adw. Aleksandra Wachtela.

Na przewodniczącego powołano adw. Krzyżanowskiego. Po przyjęciu porządku dziennego odczytane zostały i przyjęte protokuły Walnych Zgromadzeń Izby z dn. 29 marca i 18 października 1931 r.

Następnie odczytane zostały i przyjęte: sprawozdanie z działalności Rady Adwokackiej za rok 1931/32, sprawozdanie kasowe za tenże czas i preliminarz wydatków i dochodów na rok 1932/33.

W dyskusji Dziekan Petrusewicz zgłosił wnioski 1) o zatwierdzenie składek miesięcznych w dotychczasowej wysokości, 2) o upoważnienie Rady Adwokackiej do podniesienia wysokości składek w razie potrzeby, 3) o upoważnienie Rady Adwokackiej do przenoszenia preliminowanych sum w granicach budżetu.

Adw. Zajączkowski oponował przeciwko drugiemu z pośród powyższych wniosków, zaznaczając, że wobec przeżywanego kryzysu podniesienie składki stwarzałoby zbyt wielki ciężar dla członków Izby. Stanowisko adw. Zajączkowskiego podzielili adw. adw. Smilg, Miller i Kiersnowski, który podniósł, że przedewszystkiem należy ściągnąć składki zaległe (wyrównać należy).

Adw. Stanisław Kukiel-Krajewski wyjaśnił, że z upoważnienia do podniesienia składek Rada Adwokacka skorzysta tylko w wyjątkowych wypadkach.

Adw. Smilg zgłosił wniosek o upoważnienie Rady Adwokackiej do ewentualnego podniesienia składek w granicach 20%.

W głosowaniu wnioski Dziekana Petrusewicza o zatwierdzenie wysokości składek i upoważnienie Rady Adwokackiej do przenoszenia preliminowanych sum zostały przyjęte, wniosek o upoważnienie Rady Adwokackiej do podniesienia wysokości składek został odrzucony.

Sprawozdanie z działalności Naczelnej Rady Adwokackiej za rok 1931/32 odczytał adw. Strumiłło.

W dyskusji nad sprawozdaniem adw. Przybora podniósł, że kwestja obowiązku obrońcy z urzędu nie została przez Radę Naczelną rozstrzygnięta dostatecznie stanowczo i zgłosił wniosek, żeby Rada Adwokacka udzieliła w tym przedmiocie obszerniejszych wyjaśnień, względnie ponownie zwróciła się do Rady Naczelnej. Wniosek został przyjęty.

Na miejsce ustępujących z Rady Adwokackiej skutkiem upływu kadencji członków wybrani zostali adw. adw. Rodziewicz, Kozłowski, Kiersnowski, Wygodzki i Bagiński, na zastępców adw. adw. Siawciłło, Jankowski i Węsławski.

Do Naczelnej Rady Adwokackiej zostali wybrani adw. adw. Abramowicz, Engiel, Kapłan i Kulikowski jako członkowie, Burhardt, Muchanow i Piotrowski jako — zastępcy.

**Z działalności Rady Adwokackiej w Wilnie.** W roku sprawozdawczym 1931/32 Rada odbyła 19 posiedzeń, spraw rozpoznano 376. Pism wpłynęło 1708, wysłano 3545. Wpisano na listę adwokatów 22 osoby, z tego 17 aplikantów adwokackich po złożeniu egzaminu, na listę aplikantów adwokackich 20 osób. Na dzień 1 marca b. r. Wileńska Izba Adwokacka liczyła 245 adwokatów i 64 aplikantów.

Przez grupę adwokatów do Rady zgłoszony został wniosek o opracowanie regulaminu przyjmowania kandydatów, opartego na nast. wytycznych: 1) nie może być przyjęty do adwokatury kandydat, który nie żył przynajmniej 3 miesiące od daty złożenia podania ze starszymi kolegami, 2) wszelkie czynności Rady, związane z przyjęciem muszą być załatwiane kolegjalnie, 3) sprawy o przyjęcie powinny być rozpatrywane w specjalnych terminach, 4) przy Radzie powinna być utworzona Komisja aplikantów adwokackich dla opinjowań o kandydatach, 5) nie mogą przyjmować aplikantów adwokaci, skazani za przekroczenie etyki i uchybienie godności stanu. Komisja dla opracowania regulaminu została stworzona, prace jej są w toku. Obrońców z urzędu Rada Adwokacka wyznaczyła w 174 sprawach, w tej liczbie w 98 cywilnych i 76 karnych (przestępców nieletnich). W konsultacji udzielono porad 2120.

Do Sądu Dyscyplinarnego skierowano w ciągu roku sprawozdawczego 67 spraw z wnioskiem o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego. Sąd Dyscyplinarny rozpoznał 52 sprawy, z czego zapadło wyroków uniewinniających — 19, skazujących na przestrogę — 7, na upomnienie — 8, na naganę — 9, na zawieszenie w czynnościach — 6.

W szeregu wypadków Rada Adwokacka wytknęła niewłaściwość postępowania bez przekazania sprawy do Sądu Dyscyplinarnego.

**Z Naczelnej Rady Adwokackiej.** Ze sprawozdania z działalności Naczelnej Rady Adwokackiej za rok 1931/32 dowiadujemy się, że w roku sprawozdawczym Rada odbyła

19 posiedzeń, w tem 10 plenarnych, 9—wydziału wykonawczego. Rozpoznano spraw ogółem 217.

Posiedzeń Sądu Dyscyplinarnego II instancji było 9, rozpoznano spraw 26.

Z wniesionych do Naczelnej Rady Adwokackiej odwołań od decyzyj Rad Adwokackich uwzględniono 23, oddalono 66, pozostawiono bez rozpoznania—5.

Między innemi Rada powzięła uchwały w nast. kwestjach:

1) co do obowiązków obrońców z urzędu—obrońca z urzędu powinien zapowiedzieć kasację we wszystkich wypadkach, kiedy istnieją najmniejsze nawet szanse, że treść motywów wyroku skazującego dostarczy podstaw do jego uchylenia, ponadto zaś zawsze, gdy oskarżony tego zażąda.

2) co do zastępstwa w postępowaniu karno-administracyjnem—że niedopuszczenie adwokatów do obrony w postępowaniu karno-administracyjnem nie jest prawnie uzasadnione,

3) co do obrony w sprawach, wytaczanych przez strony—Rada Naczelna uchyliła uchwałę jednej z Rad Adwokackich, zabraniającą adwokatom i aplikantom adwokackim popierania przed Sądami Okręgowemi, jako I instancją wszelkiego rodzaju skarg powodowych i żądań incydentalnych nie przez adwokatów lub aplikantów adwokackich wniesionych,

4) co do tóg dla aplikantów adwokackich—Rada Naczelna wypowiedziała się przeciwko wprowadzeniu tóg.

**VI Zwyczajne Zgromadzenie Koła Wileńskiego Zrzeszenia Sędziów i Prokuratorów** odbyło się dnia 13 marca b. r.; zgromadzenie zagaił Prezes koła p. Juljusz Janicki. Do prezydjum Zgromadzenia przez aklamację zaproszono: Wiceprokuratora Sądu Apelacyjnego w Wilnie J. Parczewskiego na przewodniczącego i Sędziego P. Szulca na sekretarza.

Na wniosek Przewodniczącego, zebrani uczcili przez powstanie pamięć zmarłego Członka Zrzeszenia Sędziego J. Nowodworskiego.

Po odczytaniu i przyjęciu protokułu poprzedniego Zgromadzenia, prezes Janicki złożył sprawozdanie ogólne z działalności Zarządu Koła; Sędzia P. Narębski odczytał sprawozdanie kasowe; sędzia M. Pluciński — sprawozdanie Kasy Pożyczkowo-Oszczędnościowej i Sędzia Rubel — sprąwozdanie bibljoteczne. Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej złożył Sędzia W. Urniaż.

Na wniosek Wiceprokuratara W. Giedroycia uchwalono: zlecić Zarządowi Koła rozważenie kwestji, czy koniecznem jest wyodrębnienie rachunkowości Kasy Pożyczkowo-Oszczędnościowej z ogólnej rachunkowości, przy udziale fachowego buchaltera, upoważniając jednocześnie Zarząd Koła do wydatkowania na ten cel z sum zapasowych Koła 100 złotych.

Wiceprukorator O. Kryczyński zabrał głos w związku z artykułem redaktora „Głosu Sądownictwa“ Kazimierza Fleszyńskiego w Nr. 3 z r. b. p. t. „Kryzys pracy zrzeszeniowej„ i uważa, że Zrzeszenie na początku swego powstania zakreśliło zbyt szerokie kręgi; zdaniem mówcy, zadania Zrzeszenia powinny iść w trzech kierunkach, a mianowicie: 1) podniesienia wiedzy fachowej, 2) pracy samopomocowej i 3) życie towarzyskie, i w związku z tem wysunął następujące dezyderaty:

ad p. 1. Członkowie Koła Wileńskiego winni otzymywać dodatkowo, bez podwyżs enia składek, czasopisma: „Rocznik Wileński Prawniczy“ i „Wileński Przegląd Prawniczy“ oraz posłów ziemi Wileńskiej należy zapraszać do referowania projektów nowego ustawodawstwa.

ad p. 2. Zwrócić uwagę Zarządowi Koła, na zbyt małe koszta administracyjne, co świadczy o zbytniem obciążeniu członków Zarządu Koła, oraz że pożądanem jest dla wygody osób zainteresowanych wystosowywać pisma z wykazem potrąceń.

ad p. 3. Zainicjować na większą skalę rozwój życia towarzyskiego członków Koła oraz rozszerzyć zakres czytelni Koła przez nadanie jej wyraźnego charakteru prawniczego.

Uchwolono przekazać Zarządowi Koła rozważenie powyższych dezyderatów.

Na wniosek Wiceprokuratora O. Kryczyńskiego, uchwalono uznać za niepotrzebne istnienie Oddziałów Zrzeszenia, za wyjątkiem Małopolski.

Na wniosek Wiceprezesa T. Pietkiewicza — uchwalono zaaprobować treść protestu, wystosowanego przez Zarząd Koła w związku z artykułem Sędziego S. Zaleskiego w „Głosie Sądownictwa“ p. t. „Kryzys sądownictwa“. Zgromadzenie jednogłośnie przyjęło do wiadomości powyższe sprawozdania, udzielając absolutorjum Zarządowi Koła oraz wyrażając podziękowanie i uznanie intensywnej pracy Zarządu.

Sędzia Narębski zreferował preliminarz budżetowy Koła na rok 1932, który Zgromadzenie jednogłośnie zatwierdziło.

Następnie wybrano przez aklamację do Zarządu Koła: 1) Juljusza Janickiego, 2) Jana Rubla i 3) Wacława Cywińskiego, oraz jako zastępców: 1) Przybylskiego Edwarda, 2) Michałowskiego Wacława, 3) Stankiewicza Stefana i 4) Tarasiewicza Witolda.

W charakterze delegatów na Walne Zgromadzenie Zrzeszenia wybrano: 1) Giedroycia Wincentego, 2) Rubla Jana, 3) Cywińskiego Wacława, 4) Narębskiego Piotra, 5) Plucińskiego Mieczysława i 6) Kryczyńskiego Olgierda.

Do Komisji Rewizyjnej wybrano: 1) Pietkiewicza Teodora, 2) Matusewicza Adolfa i 3) Urniaża Wincentego. Jako zastępców: Surewicza Aleksandra i Heiberta Tadeusza.

Do Sądu Honorowego: 1) Dmochowskiego Władysława, 2) Jodziewicza Aleksandra, 3) Przyłuskiego Józefa, 4) Pietkiewicza Teodora, 5) Legiejko Adolfa i 6) Krukowskiego Michała.

Na wniosek Prezesa Janickiego uchwalono:

Uznać za wskazane obniżenie wysokości składek na fundusz Uzdrowisk i Letnisk do 1 złotego oraz ustosunkować się negatywnie do delegowywania poszczególnych Sędziów i Prokuratorów do zastępczego pełnienia obowiązków notarjusza.

---

## Rozmowy z czytelnikami.

*I Czy wobec milczenia ustawy ważne są w obliczu prawa umowy w przedmiocie stosunków majątkowych, zawierane pomiędzy wstępującymi w związek małżeński? Czy kwestja intercyzy na Kresach Wschodnich była rozpoznawana przez Sąd Najwyższy.*

*II Czy nie było wydane ostatnio orzeczenie Sądu Najwyższego, dopuszczające ze strony posiadacza nieruchomości pozwanego zarzut przeciwko powodowi, opierającemu swe powództwo o usunięcie pozwanego z posiadanej przezeń nieruchomości na dziedziczeniu, że do spadkobrania powołani są bliżsi co do stopnia krewni (niebiorący udziału w sporze).*

Ad. I Wobec tego, że umowy w przedmiocie stosunków majątkowych zawierane pomiędzy wstępującymi w związek małżeński w t. X cz. 1 wyodrębione nie zostały, muszą one ściśle odpowiadać wymogom przepisu art. 1528 t. X cz. 1. Kwestja intercyzy na Kresach Wschodnich przez Sąd Najwyższy rozpoznana nie była.

Ag. II. Orzeczenie takie było wydane jeszcze w roku 1927 i wydrukowane jest w Zbiorze Orzeczeń Izby I Sądu Najwyższego za 1927 rok pod L. 20.

---

## Przegląd Prasy

**Przegląd Sądowy Nr. 3.** Jan Hroboni. *Spędzenie płodu w świetle projektu K. K.* Autor tego artykułu piętnuje spędzenie płodu jako rzecz niemoralną, przeciwną przyrodzie i obniżającą godność i znaczenie kobiety jako matki. Uważa on za główny cel małżeństwa płodzenie dzieci, proceder zaś spędzania płodu uznaje za paczący cel małżeństwa.

Wychodząc z tych założeń, autor wypowiada się ujemnie o art. 231 projektu K. K., w myśl którego spędzenie płodu nie będzie stanowiło przestępstwa, jeśli zabieg był wykonany przez

lekarza, a przytem był konieczny ze względu: a) na zdrowie tej kobiety, b) jej ciężkie położenie materjalne, c) dobro rodziny lub d) ważny interes społeczny. Postanowienia tego artykułu autor krytykuje, powołując się na autorytet d-ra Grzywo-Dąbrowskiego, który uważa przesłanki, uzasadniające brzmienie artykułu, za nieścisłe i trudne do ustalenia, obszerniej omawiając tę kwestję co do poszczególnych punktów.

Motywy zaś, przytoczone w wydawnictwie T. U. R., wygłoszone przez poszczególnych członków, uważa autor za dziwne i określa je jako nieetyczne, nielogiczne, bardzo powierzchowne, a częściowo zdradzające nieznajomość rzeczy. Motywy te są następujące: a) karanie tych przestępstw byłoby pruderją, skoro stosujący odnośne przepisy, przestępstwa te sami popełniają, b) nie można karalności spędzenia płodu uzasadniać względami religijnemi, skoro jednocześnie projekt K. K. usuwa karalność homoseksualizmu i nie karze prostytucji, c) kobieta ciężarna nie powinna być karana, bo ona jest najwięcej zainteresowana i należy jej dać prawo do rozporządzania własną ciążą, d) spędzenie płodu jest jed nie skutecznym środkiem zapobieżenia zbyt wielkiemu przyrostowi ludności w Polsce, który dla kraju jest klęską, a nie dobrodziejstwem.

Wychodząc z założenia, że wszystkie ustawy winny się opierać na etyce, autor krytykuje kolejno przytoczone motywy. Krytyka ta w streszczeniu przedstawia się następująco:

ad a) nie zmienia istoty czynu złego ten fakt, że sami stosujący ustawę ten czyn popełniają, nie uzasadnia to również niekaralności tego czynu,

ad b) brak związku logicznego między karalnością spędzenia płodu a sankcjonowaniem przez projekt innych czynów karygodnych,

ad c) prawodawstwa otaczają pieczą „nasciturus'a" i niesposób uznać za słuszne pozwolenie kobiecie bez wszelkiej kontroli rozporządzania się co do przyszłego potomstwa,

ad d) argument ten polega na mylnych przesłankach — zwiększanie się bowiem ludności jest objawem pomyślnym.

Środków zaradczych przeciw przeludnieniu może się znaleźć wiele, pozatem gęstość zaludnienia w Polsce wynosi przeciętnie 76 mieszkańców na 1 km.$^2$ (Belgja ma 259 mieszkańców na 1 km.$^2$, Niemcy 136).

Autor nadmienia, że wyludnienie się Francji z racji częstego stosowania spędzenia płodu i zapobiegania ciąży wywołało reakcję u wszystkich ludzi, którym dobro ojczyzny leży na sercu.

Powyższy głos poważnego i doświadczonego prawnika, zasługuje bądź co bądź na uwagę, jako jeden z nielicznych głosów, przeciwstawiających się liberalnym poglądom na kwestję spędzenia płodu, za którem też wypowiedziała się i Komisja Kodyfikacyjna, projektując art. 231 K. K.

**Głos Prawa Nr. 1.** Dr. Włodzimierz Dbałowski, Sędzia Sądu Najwyższego. *Na marginesie projektu prawa małżeńskiego.* Wychodząc z założeń: 1) że nie wszyscy obywatele są wyznawcami tej samej religji, 2) że przejście z jednej religji na inną jak niemniej bezwyznaniowość są możliwe, 3) że w związek małżeński wstępują także osoby, nienależące do tego samego wyznania i 4) że między osobami, które zawarły małżeństwo, zajść może następnie różność religji, autor uzasadnia prawidłowość punktu widzenia projektu, wprowadzającego jednolite ustawodawstwo małżeńskie dla wszystkich wyznań oraz wyłączną jurysdykcję sądów państwowych. Pozatem autor podkreśla, że stanowisko prawodawcy w niczem nie uwłacza stanowisku poszczególnych wyznań, pozostawia bowiem każdemu możność zawarcia małżeństwa według przepisów swego wyznania, nie zmuszając nikogo do zawarcia ślubu cywilnego.

Uzasadniając konieczność jurysdykcji sądów państwowych w kwestjach rozwiązania i unieważnienia małżeństw, autor przytacza przykłady z b. zaboru rosyjskiego, które stwarzały nienormalne pod względem prawnym stosunki.

**Ruch Prawniczy, Socjologiczny i Ekonomiczny kwartał I 1932.** Dr. Stanisław Bukowiecki, Prezes Prokuratorji Generalnej. *Z rozmyślań nad sprawą procesów konfiskacyjnych.* Na tle procesów konfiskacyjnych autor zadaje pytanie: czy Państwo Polskie, obejmując spuściznę po Rosji, stało się także właścicielem majątków ongi skonfiskowanych. Na to pytanie autor daje odpowiedź twierdzącą, operując argumentami, które były przytaczane w procesach rewindykacyjnych przez przedstawicieli Prokuratorji Generalnej, oraz które widzimy jako uzasadnienie projektu ustawy o nadaniu gruntów z dóbr skonfiskowanych przez byłe rządy zaborcze. Argumenty te są powszechnie znane, przytaczamy więc je jedynie sumarycznie: przedawnienie, brak ustawy, uchwała Sejmu z 4 maja 1920 r., wzywająca rząd do złożenia projektu ustawy, ustawa sejmowa z tegoż 4 maja 1920 r. o przywróceniu praw, utraconych wskutek przestępstw politycznych i wojskowych. Następnie, autor zastanawia się nad kwestją. dlaczego rząd nie zastosował się do uchwały sejmowej z 4 maja 1920 r. i uważa, że tak się stało dlatego, że wydaniu takiej ustawy sprzeciwiały się względy prawno-moralne, do których zalicza przedawnienie i analizuje pojęcie gwałtu, który przeszkadzał wytaczaniu powództw w czasie panowania okupantów. Pozatem, rozwijając myśl o przeszkodach prawno-moralnych, powtarza dobrze znane argumenty z tych spraw.

Trzeba nadmienić, że bardzo rzeczową krytykę poglądów, wypowiedzianych przez autora w niniejszym artykule, znajdujemy w broszurze ś. p. Suligowskiego: Uwagi do projektu ustawy o nadaniu gruntów z dóbr skonfiskowanych przez byłe rządy zaborcze.

# WOKANDA

spraw, wyznaczonych na posiedzenie jawne Izby Pierwszej Sądu Najwyższego.

*Na dzień 6 kwietnia 1932 r. o g. 10 rano.*

SPRAWY:

| Nr. porz. | Nr. spr. | |
|---|---|---|
| 1. | 387/32. | Ze skargi Państwowego Banku Rolnego w sprawie podziału sum, złożonych do depozytu Sadu przez Okr. Urząd Ziemski na rzecz Efgrafa Dobrowolskiego za wywłaszczenie. Referent: Sędzia W. Kondratowicz. |
| 2. | 2935/31. | Skarbu Państwa ze Związkiem Nadsłuczańskich Przemysłowców o 44,044 zł. 50 gr. Referent: Sędzia K. Rakowiecki. |
| 3. | 2328/31. | Aleksandra Antonowicza p-ko Antoniemu Pietkiewiczowi o wysiedlenie i z akcji wzaj. o 1156 zł. 38 gr. Referent: Sędzia W. Łukaszewicz. |
| 4. | 336/32. | Kazimierza Mierzanowskiego p-ko Tow. Starachowickich Zakł. Górniczych o rozwiązanie umowy i 30450 zł. Referent: Sędzia W. Kondratowicz. |
| 5. | 2155/31. | Jana Żylusa p-ko Marji Ogińskiej i in. o eksmisję. Referent: Sędzia K. Rakowiecki. |
| 6. | 2326/31. | Tamary Karaczewskiej -- Wołk o zatwierdzenie w prawach do spadku po zm. Aleksandrze Karaczewskim — Wołk. Referent: Sędzia W. Łukaszewicz. |
| 7. | 3052/31. | Firmy „Vacuum Oil Company" w Czechowicach z Józefem Potyralskim o 2.450 zł. Referent: Sędzia W. Kondratowicz. |
| 8. | 1901/31. | Stefanidy Kowalewiczowej i in. z Glikierją Szelagową o przyznanie prawa do spadku. Referent: Sędzia K. Rakowlecki. |
| 9. | 2000/31. | Skarbu Państwa p-ko Franciszkowi Pacześniakowi i in. o zwrot wózków i czynsz dzierżawny. Referent: Sędzia W. Łukaszewicz. |
| 10. | 132/32. | Józefy Zdanowicz z Zofją Słodowską o prawo własności do nieruchomości. Referent: Sędzia W. Kondratowicz. |
| 11. | 1899/31. | Dyonizego Frukszyna p-ko Stefanidzie Frukszyn o przyznanie prawa do spadku. Referent: Sędzia K. Rakowiecki. |
| 12. | 236/32. | Lejby i Chany Ajzensztatów z Zyslem Szapiro o eksmisję. Referent: Sędzia W. Łukaszewicz. |
| 13. | 250/32. | Lubowji Pieszczekowej p-ko firmie „Anglo-Europejskie Towarzystwo" w Nowym-Sierżniu o działkę ziemi. Referent: Sędzia W. Kondratowicz. |
| 14. | 1824/31. | Mikołaja i Walerii małż. Soszyńskich z Marją Dysbowską o 210 zł. i eksmisję. Referent: Sędzia K. Rakowiecki. |
| 15. | 1902/31. | Marji Pawłowicz z Bazylim Pawłowiczem o prawo do spadku. Referent: Sędzia W. Łukaszewicz. |

*Na dzień 12 kwietnia 1932 r. o godz. 10 rano.*

SPRAWY

| | | |
|---|---|---|
| 1. | 2814/31. | Julji Mielczarskiej z Kazimierzem Gogolewskim o 503 zł 93 gr. Referent: Sędzia A. Stanisławski. |
| 2. | 2661/31. | Stefana Mikulicz-Radeckiego z Tow. Przem. Leśnem w Warszawie o rozwiązanie umowy. Referent: Sędzia W. Kondratowicz. |
| 3. | 2667/31. | Krystyny Produnowej i in. z Marją Paczkowską o ziemię. Referent: Sędzia S. Suryn. |

4. 1677/31. Skarbu Państwa z Andrzejem Malinowskim o przywrócenie zakłóconego posiadania. Referent: Sędzia A. Stanisławski.
5. 1933/31. Konstantego Kaczyńskiego z Piotrem Tarasewiczem o uznanie umowy za nieważną i usunięcie z ziemi. Referent: Sędzia W. Kondratowicz.
6. 1941/31. Eudokji Kruglicz i in. z Eudokją Puro o majątek spadkowy Referent: Sędzia S. Suryn.
7. 2251/31. Joska-Szlamy Szklarka p-ko Szlamie-Mejerowi Lajzerowiczowi o usunięcie fundamentów. Referent: Sędzia A. Stanisławski.
8. 118/32. Adolfa Dmochowskiego, op. nad funduszem zm. A. Dmochowskiego, p-ko Janowi Dorochowiczowi i in. o prawo własności do chutoru „Jackowo" Referent: Sędzia W. Kondratowicz.
9. 1948/31. Ignacego i Anny Snitko p-ko Piotrowi Komendzie o przyznanie prawa własności do ziemi. Referent: Sędzia S. Suryn.
10. 2237/31. Edmunda vel Edwarda Pstrokońskiego z Władysławą Kuśmirek o alimenty. Referent: Sędzia A. Stanisławski.
11. 2152/31. Aleksandra Dzieminko i in. z Janem Sielickim o przywrócenie posiadania łąki i o 1250 pud. siana. Referent: Sędzia W. Kondratowicz.
12. 9/32. Pelagji Wierchowiec p-ko Irenie Kaleńczuk-Kusznieruk-Mielniczuk i in. o majątek nieruchomy. Referent: SędziaS. Suryn.
13. 2127/31. Jana Dębowskiego p-ko Władysławowi Świadkowi i in. o przywrócenie zakłóconego posiadania. Referent: Sędzia A. Stanisławski.
14. 1945/31. Antoniny Nowickiej i in. z Tadeuszem Grabianką o prawo własn. do ziemi, eksmisję i zniesienie budynków. Referent: Sędzia W. Kondratowicz.
15. 2546/31. Andrzeja i Karoliny Tomaszewiczów z Melanją Kamińską o spadek. Referent: Sędzia S. Suryn.

## *Na dzień 19 kwietnia 1932 r. o godz. 10 rano.*

## SPRAWY

1. 1673/31. Rudolfa Lipsza vel Liebscha z Janiną Gramsz o alimenty. Referent: Sędzia A. Stanisławski.
2. 1864/31. Józefa Popławskiego p-ko Wincentemu i Franciszkowi Popławskim o majątek spadkowy. Referent: Sędzia W. Kondratowicz.
3. 1724/31. Zygmunta-Walentego z Bankiem dla Handlu i Przem. w Warszawie o przerachowanie sum. hip. Referent: Sędzia W. Święcicki.
4. 2240/31. Konstantego Bortkiewicza z Dawidem-Chaimem Lewkowiczem o 402 zł. 96 gr. Referent: Sędzia A. Stanisławski.
5. 2603/31. Leonarda Gilewskiego p-ko Felicji Juczewskiej i in. o zwrot futra lub 2100 zł. Referent: Sędzia W. Kondratowicz.
6. 2105/31. Tow. Akc. „Krusche i Ender" z Dwojrą i Fanią Bielajew o 134.170 zł. z %. Referent: Sędzia W. Święcicki.
7. 2282/31. Zofji Majkusiak p-ko Wiktorowi Sobolewskiemu o alimenty. Referent: Sędzia A. Stanisławski.
8. 2153/31. Jana Szpitmana z Piotrem Kogalewskim o 823 zł. Referent: Sędzia W. Kondratowicz.
9. 1865/31. Skarbu Państwa p-ko Tekli Romańczukowej o eksmisję. Referent: Sędzia W. Święcicki.
10. 2184/31. Adama Rutkowskiego z Anną Blachowską o alimenty. Referent: Sędzia A. Stanisławski.
11. 1937/31. Heleny Gumowskiej p-ko Petroneli Kućko o przyznanie prawa własności do domu. Referent: Sędzia W. Kondratowicz.

12. 2407/31. Grzegorza i Aleksandry małż. Solarz z Wiktorem i Gertrudą małż. Jędrusek o 3898 zł. 05 gr. Referent: Sędzia W. Święcicki.
13. 2200/31. Stanisława Kosmali z Józefą Scinorową o alimenty. Referent: Sędzia A. Stanisławski.
14. 1908/31. Włodzimierza Krejdicza p-ko Justynie Krystapowicz i in. o podział majątku. Referent: Sędzia W. Kondratowicz.
15. 2340/31. Henryka Cieśluka i in. p-ko Zygmuntowi Kaczyńskiemu o 1517. Referent: Sędzia W. Święcicki.

*Na dzień 20 kwietnia 1932 r. o g. 10 rano.*

S P R A W Y

1. 2045/31. Antoniego Wolskiego p-ko Adeli Wilenównie i in. o prawo własności do działki ziemi. Referent: Sędzia S. Suryn.
2. 2357/31. Firmy „K. Patrizio i B. Korowa“ p-ko Feliksie Marczykowej-Trębickiej o 896 zł. 50 gr. Referent: Sędzia K. Rakowiecki.
3. 169/32. Firmy „Huta Bankowa“ z Eugenjuszem Piestrzyńskim o 809 zł. 55 gr. Referent: Sędzia J. Włoczewski.
4. 1935/31. Józefa Jasiukajtisa i in. p-ko Józefie Szczeglikowej o spadek, Referent: Sędzia S. Suryn.
5. 2998/31. Władysława Rybaka p-ko firmie „Rogalski i S-ka“ w Sochaczewie o 718 zł. 20 gr. Referent: Sędzia K. Rakowiecki.
6. 201/32. Firmy „Singer Sewing Machine Company“ z Wiktorem Bończykiem: Sędzia J. Włoczewski.
7. 1911/31. Fita i Ireny Misiuczków z Justyną Łużko i in. o spadek. Referent: Sędzia S. Suryn.
8. 1511/31. Franciszka i Józefa Sztachelskich oraz in. z Janem Chojnowskim o rozwiązanie umowy. Referent: Sędzia K. Rakowiecki.
9. 2893/31. Hipolita Kozła p-ko Magistatowi m. Białej-Podlaskiej o 2993 zł. 76 gr. Referent: Sędzia J. Włoszewski.
10. 1939/31, Agaty Kupranowej p-ko Ksaweremu Siwickiemu o spadek. Referent: Sędzia S. Suryn.
11. 1775/31. Feliksy Trębickiej p-ko Antoniemu Ostrowskiemu i in. o 289 zł. 09 gr. i eksmisję. Referent: Sędzia K. Rakowiecki.
12. 79/32. Stanisława Zglińskiego p-ko Zdzisławowi Lubomirskiemu o 466 zł. 81 gr. Referent: Sędzia J. Włoczewski.
13. 1966/31. Edwarda Zapolskiego p-ko Bankowi Ziemiańskiemu w Warszawie o 800 zł. odszkodowania. Referent: Sędzia S. Suryn.
14. 1978/31. Dawida Gierzona p-ko Janowi i Anieli Bajewskim o eksmisję. Referent: Sędzia K. Rakowiecki.
15. 2074/31. Stanisława Sieradzkiego p-ko firmie „Magazyn Bławatny Wacław Miszalski“ o 1921 zł. 80 gr. Referent: Sędzia J. Włoczewski.

*Na dzień 26 kwietnia 1932 r. o g. 10 rano.*

S P R A W Y:

1. 266/32. Tow. Akc. Bud. i Ekspl. Dróg Żel. Dojazdowych z Władysławem Górskim o 24.000 zł. Referent: Sędzia B. Wermiński.
2. 1954/31. Izydora Sawośko i in. z Marcinem Bąranowskim o prawo własności do nieruchomości. Referent: Sędzia S. Suryn.
3. 1992/31. Zygmunta Krasickiego p-ko Marji Orzechowskiej i in. o ziemię i eksmisję. Referent: Sędzia W. Łukaszewicz.

4. 2212/31. Tomasza Chojnackiego p-ko Motlowi Szenbergowi o odszkodowanie za nieszczęśliwy wypadek Referent: Sędzia B. Wermiński.
5. 2154/31. Michaliny Mindziukiewiczowej z Zofją Czaplińską o spadek Referent: Sędzia S. Suryn.
6. 1967/31. Szlomy-Zelmana Szaca i in. p ko Szmulowi Galpersonowi i in. o eksmisję. Referent: Sędzia W. Łukaszewicz.
7. 181/32. Pińskiej Rz.-Kat. Kurji Biskupiej p-ko Lejbie Szawzisowi i in. o przyznanie prawa własności do ziemi. Referent: Sędzia B. Wermiński.
8. 2292/31. Michaliny Mindziukiewicz z Pauliną Janczową o spadek. Referent: Sędzia S. Suryn.
9. 1913/31. Mikołaja Dojlida i in. p-ko Marji i Tymoteuszowi Romaszkom o dopuszcz. do wspóln. korzystania ze spadku. Referent: Sędzia W. Łukaszewicz.
10. 102/31. Pińskiej Rz.-Kat. Kurji Biskupiej p-ko Lejbie Szawzisowi i in. o przyznanie prawa własności do ziemi. Referent: Sędzia B. Wermiński.
11. 1877/31. Heleny Piekacz i in. p-ko Sylwestrowi Pokało i in. o majątek nieruchomy. Referent: Sędzia S. Suryn.
12. 2636/31. Jana Frąckiewicza i in. p-ko Tomaszowi Borysewiczowi i in. o wyłączenie od zajęcia budynków. Referent: Sędzia W. Łukaszewicz.
13. 1947/31. Anny i Heronima Tukalskich-Nielubowiczów p-ko Dmitrowi Klimowiczowi o ziemię. Referent: Sędzia B. Wermiński.
14. 1910/31. Aleksandra Dublanina i in. z Praksedą Hirszową o spadek. Referent: Sędzia S. Suryn.
15. 2599/31. Jana i Heleny Frąckiewiczów z Tomaszem Borysewiczem o eksmisję. Referent: Sędzia W. Łukaszewicz.

### *Na dzień 29 kwietnia 1932 r. o godz. 10 rano.*

### SPRAWY

1. 2106/31. Izraela Chazana o uchylenie decyzji Wydz. Hipot. Referent: Sędzia W. Miszewski.
2. 3067/31. Józefa Izraelskiego p-ko Mordce Wildenbergowi i in. o 4411 zł. 14 gr. Referent: Sędzia J. Włodzewski.
3. 193/32. Anny Trojanowskiej i in. p-ko Wacławowi Kryszyłowiczowi o 13.889 zł. Referent: Sędzia J. Namitkiewicz.
4. 2729/31. Likwidatora mien. b. Petersbursko-Tulskiego Banku Ziemskiego o uchylenie decyzji Wydz. Hipot. Referent: Sędzia W. Miszewski.
5. 1745/31. Zyskinda Arbejtera p-ko Powiatowej Kasie Chorych w Sierpcu o 432 zł. 21 gr. Referent: Sędzia J. Włoczewski.
6. 2583/31. Lejba Massera p-ko Lewiemu Gebertowi i in. o 450 zł. Referent: Sędzia J. Namitkiewicz.
7. 2090/31. Skarbu Państwa o uchylenie decyzji Wydz. Hipot. Referent: Sędzia W. Miszewski.
8. 2755/31. Ignacego Ochmana z Marjanem Dajkowskim o eksmisję. Referent: Sędzia J. Włoczewski.
9. 2581/31. Gertrudy Knoff p-ko Henrykowi Pfefferowi i in. o wyłączenie ruchomości. Referent: Sędzia Namitkiewicz.
10. 119/32. Bronisława Skindera p-ko Oficerskiemu Kasyno Garnizonowemu w Wilnie o 50.000 zł. Referent: Sędzia W. Miszewski.
11. 3062/31. Władysława Brzezińskiego p-ko Józefie Kamińskiej o eksmisję. Referent: Sędzia J. Włoczewski.
12. 2348/31. Jana Głuszcza p-ko Eleonorze Borysewicz o zwrot wekslu lub 3.000 zł. Referent: Sędzia J. Namitkiewicz.

13. 2021/31. Aleksandry Mackiewiczowej z Marją Łapinową o unieważnienie klauzuli egzekucyjnej. Referent: Sędzia W. Miszewski.
14. 2022/31. Aleksandry Mackiewiczowej z Marją Łapinową o unieważnienie klauzuli egzekucyjnej. Referent: Sędzia W. Miszewski.
15. 2023/31. Aleksandry Mackiewiczowej z Marją Łapinową o unieważnienie klauzuli egzekucyjnej. Referent: Sędzia W. Miszewski.
16. 84/32. Ryszarda Wińczy p-ko Kasie Chorych m. Wilna o zwolnienie od uiszczenia składek ubezp. Referent: Sędzia J. Włoczewski.
17. 85/32. Augustyna Korzona p-ko Kasie Chorych m. Wilna o zwolnienie od uiszczenia składek ubezp. Referent: Sędzia J. Włoczewski.
18. 86/32. Adama Jezierskiego p-ko Kasie Chorych m. Wilna o zwolnienie od uiszczenia składek ubezp. Referent: Sędzia J. Włoczewski.
19. 87/32. Józefa Gregora p-ko Kasie Chorych m. Wilna o zwolnienie od uiszczenia składek ubezp. Referent: Sędzia J. Włoczewski.
20. 88/32. Tadeusza Hermanowskiego p-ko Kasie Chorych m. Wilna o zwolnienie od uiszczenia składek ubezp. Referent: Sędzia J. Włoczewski.
21. 89/32. Józefa Korolko p-ko Kasie Chorych m. Wilna o zwolnienie od uiszczenia składek ubezp. Referent: Sędzia J. Włoczewski.
22. 90/32. Karola Sobolewskiego p-ko Kasie Chorych m. Wilna o zwolnienie od uiszczenia składek ubezp. Referent: Sędzia J. Włoczewski.
23. 2352/31. Józefa Szperlinga p-ko Karolowi Gottwaldowi o 500 zł. Referent: Sędzia J. Namitkiewicz.

---

# OBWIESZCZENIE.

Pisarz Hipoteczny przy Sądzie Okręgowym w Wilnie obwieszcza, że niżejwyszczególnione nieruchomości wywołane zostały do pierwiastkowego zaprowadzenia hipoteki:

**Na dzień 15 lipca 1932 roku.**

1. Grunty, położone we wsi Borkowszczyzna, gminie Rudomińskiej, powiecie Wileńsko Trockim, o obszarze 44 ha, przejęte przez Państwo Polskie od Wasyla Antonowa Nr. Hip. 4968.
2. Nieruchomość w mieście Wilnie przy ulicy Lipowej pod Nr. 24, powierzchni 877,38 metr. kw., nabyta przez Stanisława i Konstancję Niewiarowskich od Piotra Karniłło Nr. Hip. 14996.
3. Nieruchomość w mieście Wilnie przy ulicy Szyszkińskiej pod Nr. 21, powierzchni 1000 sąż. kw. należąca do spadkobierców Kazimierza Połońskiego Nr. Hip. 14993.
4. Nieruchomość w miasteczku Niemenczynie przy ul. Gwarnej, pod Nr. 5, powierzchni 1663 sąż. kw. nabyta przez Kazimierza Ordo od Rozalji Ordo Nr. Hip. 14995.
5. Nieruchomość w mieście Wilnie przy ul. Pięknej, pod Nr. 24, o powierzchni 310,50 sąż. kw. czyli 1413,42 mtr. kw., nabyta przez Zelmana Kacewa od Szymona — Berki Krakanowskiego Nr. Hip. 14988.
6. Folwark Rada w gminie Rudomińskiej, powiecie Wileńsko-Trockim, o powierzchni 49 ha, należący do Platona Kupraszewicza Nr. Hip. 14986.

7. Nieruchomość w mieście Wilnie przy ulicy Zwierzynieckiej pod Nr. 14, o powierzchni 836 metr. kw., należąca do Bejli-Mirel Szejniukowej Nr. Hip. 14979.
8. Kolonja letniskowa Czarny-Bór (Rejslerowo) pod Nr. 9 w gminie Rudomińskiej, powiecie Wileńsko-Trockim, powierzchni 1544 sąż. kw., należąca do Towarzystwa Dobroczynnego Dom Serca Jezusowego w Wilnie Nr. Hip. 2106.
9. Osada włościańsko-nadziałowa we wsi Stara-Wieś pod Nr. 1786 gminie, Turgielskiej, powiecie Wileńsko-Trockim, powierzchni około 8 dzies. należąca do Władysława Pawlukojcia Nr. Hip. 14975.
10. Nieruchomość wieczysto-czynszowa w mieście Wilnie przy ulicach Antokolskiej, Piaski, i Bystrzyckiej pod Nr. Nr. 97, 29, 58 i 8, o powierzchni 18227,50 metr. kw. należąca do Juljanny (Julji) — Marji Kajowej i Moniki-Zofji Romanowiczowej Nr. Hip. 15005.
11. Nieruchomość w mieście Wilnie przy zaułku Pióromont Prawy i ulicy Rybaki pod Nr. 3/12 powierzchni 10376,40 metr. kw. należąca do Kazimierza Klemensa-Cyprjana Zajączkowskiego, Wandy-Konstancji Miernickiej Natalji Błaszczakowej i Marji Zajączkowskiej Nr. Hip. 14977.
12. Nieruchomość w mieście Wilnie przy ulicach Grodzkiej i Inflanckiej Nr. 31/22, powierzchni 1136,47 mtr. kw. nabyta przez Marję Niedobolską od Grzegorza Riza-Ternawiota Nr. Hip. 14976.
13. Nieruchomość w mieście Wilnie przy ulicy Szosa Kalwaryjska, pod Nr. 10, należąca do Wulfa i Morducha Chajetów Nr. Hip. 14982.

W oznaczonym terminie osoby interesowane winny zgłosić swoje prawa do tych nieruchomości w Kancelarji Wydziału Hipotecznego w Wilnie, Gmach Sądów, ul. Mickiewicza Nr. 36, pod skutkami prekluzji, przewidzianemi w art. 153 Ust. Hip. z roku 1919.

Wilno, dn. 21 marca 1932 roku.

Pisarz Hipoteczny (—) *L. Sumorok.*

---

Pisarz Hipoteczny przy Sądzie Okręgowym w Wilnie obwieszcza, że niżejwyszczególnione nieruchomości wywołane zostały do pierwiastkowego zaprowadzenia hipoteki:

**Na dzień 15 lipca 1932 roku.**

1. Osada nadziałowa we wsi Pożarce, w gm. Hruzdowskiej, pow. Postawskim, składająca się z 40 sznurów, o łącznej powierzchni 1,5 dzies. nabyta przez Jana Wołosiewicza od Ignacego Szawkiela. Nr. Hip. 5114/B.
2. Folwark Ksawerynowo w gm. Budsławskiej, pow. Wilejskim, powierzchni w/g planu 55 mórg 1000 sąż. należący do Emilji Kossobudzkiej w 6/7 częściach i do Petroneli Żukowskiej w 1/7 części, otrzymany w spadku po zmarłym Kazimierzu Żukowskim. Nr. Hip. 5095/B.
3. Osada nadziałowa Nr. 3 we wsi Szadziuny, gm. Kiemieliskiej, pow. Święciańskim ogólnej powierzchni 13 dzies. z prawem korzystania z innymi gospodarzami tej wsi ze wspólnego pastwiska, stanowiąca własność w 1/4 części Wincentego Szadzianisa i w 3/4 częściach z prawem korzystania ze wspólnego pastwiska — Jana Szedzianisa. Nr. Hip. 5109/B.
4. Folwark Babulin w gm. Prozorockiej, pow. Dziśnieńskim, ogólnej powierzchni w/g tytułu wykonawczego 147 dzies. 1060 sąż. kw. stanowiący własność: 1) Leona Rypińskiego co do 63 dzies. 104 sąż. kw. czyli 68 ha 8774 mtr. kw., 2) Ireny Bujwidowej co do 44 dzies. 956 sąż. kw. czyli 48 ha 5069 mtr. kw. i 3) Julji Rypińskiej co do 40 dzies. czyli 43 ha 7016 mtr. kw. Nr. Hip. 5110/B.

5. Nier. nadziałowa w m-ku Świrze pow. Święciańskim, przy ul. Wileńskiej pod Nr. 11 powierzchni 0,5 ha, nabyta przez Kasę Stefczyka-Spółdzielnię z nieogr. odpowiedzialnością w Świrze od Edwarda Jurgiela. Nr. Hip. 5115/B.
6. Plac ziemi w mieście Głębokiem przy ul. Zamkowej pod Nr. 18, powierzchni 2197 mtr kw. należący do Michała Szejnkiera na mocy przedawnienia. Nr. Hip. 5103/B.

**Na dzień 11 czerwca 1932 roku.**

7. Plac w m. Wilejce przy ul. 11 listopada pod Nr. 13, dawniej Puszkińskiej, obszaru około 420 sąż. kw., nabyty z licytacji przez Izaaka Lewinsona, a uprzednio należący do Rywki Kopelowicz. Nr. Hip. 5080/B

**na dzień 14 października 1932 roku.**

8. Folwark Horodyszcze-Borek, w gm. Głębockiej, pow. Dziśnieńskim, obszaru 111 dzies., należący do zmarłego Daniela Michaela. Nr. Hip. 5092/B.

W oznaczonych terminach osoby interesowane winny zgłosić swoje prawa do tych nieruchomości w Kancelarji Wydziału Hipotecznego w Wilnie, Gmach Sądów ul. Mickiewicza Nr. 36, pod skutkami prekluzji, przewidzianemi w art. 153 Ust. Hip. z roku 1919.

Wilno, dnia 21 marca 1932 roku.

Pisarz Hipoteczny (—) *J. Borkowski.*

---

Wydział Hipoteczny Wydziału Zamiejscowego w Lidzie Sądu Okręgowego w Wilnie obwieszcza, że niżejwyszczególnione nieruchomości wywołane zostały do pierwiastkowego zaprowadzenia hipoteki:

**Na dzień 15 lipca 1932 roku.**

1. Majątek Jelna vel Abramowszczyzna w gminie Bielickiej, powiecie Lidzkim, powierzchni 130 dziesięcin własność Ireny Kozakiewiczowej Nr. H. 2478.
2. Nieruchomość czynszowa w miasteczku Żołudku przy placu Rynkowym i ulicy Orlańskiej w powiecie Szczuczyńskim powierzchni 151 sąż. I arszyn 160 werszków kwadratowych, własność Gindy Medlińskiej, której zwierzchnim właścicielem (dominus directus) jest Ks. Marja Światopłek-Czetwertyńska Nr. Hip. 2479.
3. Nieruchomość w mieście Lidzie przy ulicy 17-go Kwietnia Nr. 8/1 powierzchni 3396 metr. kwadr. nabyta w drodze spadku od Anny Pietrowowej primo voto Szydłowskiej przez Natalję z Szydłowskich Zajączkowską Nr. Hip. 2483.
4. Nieruchomość w mieście Wołożynie przy ulicy 11 listopada, powierzchni 1680 metr. kw., nabyta od Bazylego Jody przez Michała i Helenę Radynów Nr. Hip. 2484.

W oznaczonym terminie osoby interesowane winny zgłosić swoje prawa do tych nieruchomości w Kancelarji Wydziału Hipotecznego w Lidzie, ulica Suwalska Nr. 74 pod skutkami prekluzji, przewidzianemi w art. 153 Ust Hip. z roku 1919.

# SPROSTOWANIE.

W obwieszczeniu Wydziału Hipotecznego Wydziału Zamiejscowego w Lidzie Sądu Okręgowego w Wilnie o regulacji hipotek, zamieszczonem w Nr. 12. Wileńskiego Przeglądu Prawniczego z dnia 1 grudnia 1931 r., mylnie była wydrukowana pozycja Nr. 5 o wywołaniu folw. Siemionki, gm. Juraciskiej, pow. Wołożyńskiego, własność Ignacego Obuchowicza do pierwiastkowej regulacji.

Niniejszem ogłoszenie powyższe odwołuje się.

Pisarz Hipoteczny przy Wydziale Hipotecznym Wydziału Zamiejscowego w Lidzie Sądu Okręgowego w Wilnie.

(—) *K. Kontowtt.*

---

## Wydział Hipoteczny w Brześciu nad Bugiem Sądu Okręgowego w Pińsku obwieszcza, że niżejwymienione nieruchomości wywołane zostały do pierwiastkowej regulacji hipoteki:

**na dzień 31 sierpnia 1932 r.**

1/5446. Nieruchomość w mieście Kobryniu przy ul. Kolejowej pod Nr. 27, powierzchni 667 mtr. kw., nabyta przez Mikołaja Burytę od Anny Nesterowiczowej.

2/5454. Nieruchomość w mieście Brześciu nad Bugiem przy ul. Pereca pod Nr. 67 powierzchni 966 mtr. kw., stanowiącej część większej nieruchomości przy ul. Topolowej pod Nr. 5, nabyta przez Jojnę i Esterę małż. Segał od Ghaima i Nisona Chary.

3/5455. Pięć działek gruntu nadziałowego we wsi Bildejki, gm. Turna, pow. Brzeskiego, powierzchni 3 dziesięciny $1699^2/16$ sążni kw., nabyte przez Mikołaja Ciołta od Emeljana Ciołta.

W oznaczonym terminie osoby interesowane winny zgłosić swoje prawa pod skutkami prekluzji.

Brześć n/B., dnia 26 marca 1931 roku.

Pisarz Hipoteczny (—) *Leopold Dmowski.*

# SPROSTOWANIE

1. W obwieszczeniu Wydziału Hipotecznego w Brześciu nad Bugiem Sądu Okręgowego w Pińsku z dnia 1 grudnia 1931 r. Nr. 12 pod pozycją 10/5304 należy dodać „oraz Ignacego Łotoczko".
2. W obwieszczeniu z dnia 1 stycznia 1932 r. w Nr. 1 pod pozycją 3/5373 wydrukowano: „przy ulicy Browarowej", a powinno być „przy ulicy Browarnej pod Nr. 2" — i
3. pod pozycją 4/5374 wydrukowano „małż. Swarczewskich", a powinno być „małż. Smarzewskich".

w/z Pisarz Hipoteczny — *A. Małczyński.*

---

Wydział Hipoteczny Sądu Okręgowego w Pińsku obwieszcza, że niżejwymienione nieruchomości wywołane zostały do pierwiastkowej regulacji hipoteki:

**Na dzień 7 lipca 1932 roku.**

1/7632. Nieruchomość wiecz-czynsz. w Pińsku przy ul. Jasiołdowej Nr. 28, o powierzchni 259 mtr. kw. należąca do Michela-Bendeta Sztejnberga.

2/7637. Folwark „Bykowsk" w gm. Stolin, pow. stolińskim, w urocz. „Bykowsk", „Jasionowo", „Łukjanowo" i innych w trzech działkach o ogólnej powierzchni 110 ha 9185 mtr. kw. należący do Lawinji Staszewiczowej.

3/7644. Nieruchomość w Pińsku przy ul. Nadbrzeżnej Nr. 61 o powierzchni 477 mtr. kw., należąca do Ajzyka Libermana.

4/7645. Działka ziemi rustykalnej w urocz. „Hłubel" przy wsi Tulatyn, w gm. Zabczyce, pow. pińskim, o powierzchni około 4552 mtr. kw. ze wszystkiemi, tej działki dotyczącemi prawami korzystania z ogólnego pastwiska i serwitutu, nabyta przez Michała Szachnowicza od Emiljana Szupienicza.

5/7647. Nieruchomość wiecz-czynsz. w Pińsku przy ul. Generała Listowskiego, dawniej Łyskowskiej Nr. 29, o powierzchni 400 mtr. kw. nabyta przez Judela i Mejtę-Frumę małżonków Zajczyków od Rozy vel Rodi-Blumy Gollerowej.

6/7648. Jedna szósta część nadziału włościańskiego ziemi rustykalnej w uroczyskach „Bunki", „Zagoroju" i innych, przy wsi i we wsi Dubrowsk, w gm. Moroczno, powiecie pińskim, o ogólnej powierzchni około 3 ha 8237 mtr. kw. nabyta przez Aleksego Smagluka od Sylwestra Kowtunowicza.

7/7649. Działka sadybna ziemi rustykalnej we wsi Dubrowsk, w gm. Moroczno, pow. pińskim, o powierzchni 1680 mtr. kw. nabyta przez Morducha Portnoja od Maksyma Smagluka.

8/7650. Nieruchomość wiecz-czynsz. w Pińsku przy ul. Karolińskiej, dawniej Poprzeczno-Zamkowej pod Nr. 7 dawniej 8, o powierzchni 261 mtr. kw. należąca w jednej niepodzielnej połowie do Szapocznika Berka, a w drugiej niepodzielnej połowie nabyta przez Isroela Bieguna od Fejgi-Gitli Szapocznikowej.

9/7651. Trzy działki ziemi rustykalnej przy wsi Dubrowsk, w gm. Moroczno, pow. pińskim, w urocz. „Rubry", „Podskorodoju" i „Pod-Osnykom" o ogólnej powierzchni około 5300 mtr. kw. z prawem służebności serwitutowych z majątku Mikołajego-Holje i Stare, nabyte przez Izaaka Szepielewicza od Mikołaja Mielnikowicza.

10/7652. Jedna trzecia część nadziału włościańskiego przy wsi Dubrowsk w gm. Moroczno, pow. pińskim, w urocz. „Bunki", „Bonki", „Hatki" i innych o ogólnej powierzchni około 7 ha 6475 mtr. kw. z prawem serwitutowem łącznie z gromadą wsi Dubrowsk, nabyta przez Teodora Smagluka, Izydora Kowtunowicza i Dawida Kuzło od Trofima Kowtunowicza.

11/7678. Nieruchomość wiecz-czynsz. w Pińsku przy zbiegu ul. Zawalnej i Listowskiego dawniej Łyskowską Nr. 59/38, o powierzchni 589 mtr. kw. należąca w 2/3 częściach do Zundla i Małki Cholawskich a w 1/3 niepodzielnej części nabyta od tychże Cholawskich przez Baszę-Fejgę Cholawską.

W oznaczonym terminie osoby interesowane winny zgłosić swoje prawa pod skutkami prekluzji.

Pińsk, dnia 19 lutego 1932 roku.

Pisarz Hipoteczny (—) *S. Kwiatkowski.*

## SPROSTOWANIE

W ogłoszeniu Wydziału Hipotecznego Sądu Okręgowego w Pińsku o wywołaniu nieruchomości do pierwiastkowej regulacji hipoteki, drukowanem w Nr. 2 Wileńskiego Przeglądu Prawniczego z dnia 1 lutego 1932 roku, mylnie wydrukowano na stronicy 60 w p. 16/7468 „o powierzchni 7 ha 3877 mtr. kw.“ zamiast jak powinno być „o powierzchni 8 ha 3877 mtr. kw.“ co się niniejszem prostuje.

Pisarz Hipoteczny *(—) S. Kwiatkowski.*

# Z RADY ADWOKACKIEJ W WILNIE.

## OBWIESZCZENIE

Rada Adwokacka w Wilnie podaje do wiadomości, że zgłosili się do Rady następujący petenci.

### O wpisanie na listę adwokatów:

1) **Iżycka-Herman Zofja** — aplikant adwokacki tegoż Okręgu, zam. w Wilnie, przy ul. Portowej Nr. 4 m. 4, z siedzibą w Wilnie.

2) **Iżycki-Herman Tadeusz** — aplikant adwokacki tegoż Okręgu, zam. w Wilnie, ul. Portowa Nr. 4 m. 4, z siedzibą w Wilnie.

3) **Jochwedowa Paulina** — aplikant adwokacki tegoż Okręgu, zam. w Wilnie, ul. W. Pohulanka Nr. 18 m. 2, z siedzibą w Wilnie.

4) **Kopeć Józef** — aplikant adwokacki tegoż Okręgu, zam. w Wilnie, ul. Mickiewicza Nr. 7, z siedzibą w Wilnie.

5) **Mikitczuk Antoni** — aplikant adwokacki tegoż Okręgu, zam. w Janowie koło Pińska, z siedzibą w Janowie.

6) **Totwen Stanisław** — aplikant adwokacki tegoż Okręgu, zam. w Wilnie, Jagiellońska 3/5, z siedzibą w Wilnie.

7) **Wulfin Załman** — aplikant adwokacki tegoż Okręgu, zam. w Wilnie, ul. Trocka Nr. 9, z siedzibą w Wilnie.

8) **Kowalski Marjan** — aplikant adwokacki tegoż Okręgu, zam. w Wilnie, ul. Zygmuntowska Nr. 18 m. 2., z siedzibą w Wilnie.





Wydawca — STANISŁAW BAGIŃSKI

Redaktor Odpowiedzialny — BRONISŁAW OLECHNOWICZ.

Drukarnia „ZORZA“ Wilno, Wileńska 15.